

Izkušnje z občnih zborov KDZ Jugoslovansko ljudstvo protestira

proti fašističnemu pohlepu po naši zemlji

Občni zbori kmečkih delovnih zadrug v Ljutomerškem okraju, ki so se začeli v februarju, so z 21. marcem končani. Vse zadruge so si izvolile nova vodstva. Izkušnje, pridobljene na teh občnih zbora, naj služijo poštenim zadrugnikom v borbi proti razbičajem zadrug in tudi v pripravi na nove občne zbornice, na katere se je treba pripravljati vse leto z dobrim in poštenim delom in ne le nekaj dni ali tednov pred samim zborom. Tako so preteklo leto delali nasprotniki delovnih zadrug, zato jim je ponekod uspelo za nekaj časa omajati tudi poštene zadrugnike. Zato objavljamo kratko analizo teh občnih zborov.

Priprava reakcije na občne zbornice in njihov potek

Resnici na ljubo je treba povedati, da se je reakcija živahneje pripravljala na občne zbornice KDZ kakor poštene zadružniki, čeprav je poštenih zadrugnikov vendarle velika večina. Mnogi zadrugniki so namreč še vedno pod vplivom kulakov, akoravno iz dneva v dan vidijo, kako jim kulaki izpred nosa kradejo njihove pridelke. Niso se mogli povsem otresti hlapčevstva, ki so ga podedovali. Večina socialno šibkejših je bila doslej navajena, da so zaščito in pomoč prejemali od višjih forumov ljudske oblasti in političnih organizacij. Čim bolj pa se borba zaostrojuje, tem samozavestnejši postajajo ter upajo bolj odkrito nastopati proti svojim izkoriščevalcem. Kjer obstajajo partijske organizacije in dvigajo revolucionarno zavest socialno šibkejših — ki so se včasih čutili manj vredne — tam so najboljše zadruge.

Reakcija na Cvenu je bila preprčana v svoje uspehe. Upala je, da občnega zbora ne bo mogoče izvesti, ker ne bo možno sestaviti kandidatne liste, če ne bo hotel nihče sprejeti kandidature. Ker pa so na Cvenu tudi mnogi poštene zadružniki, so tem hoteli preprečiti kandidiranje posebno hudo so napadli Branča Puconjo, Magdliča in še nekatere dobre zadrugnike. S tem, da so napadli najzavrednejše in najboljše zadrugnike, so hoteli prikriti svoje razdiralno delo. Kljub temu se jim želje niso uresničile. Pravilni potek občnega zbora KDZ je na prejšnjem poskusu zavreli križevski reakcija. Pa se ni zadovoljila le doma, temveč je poskušala vplivati na ostale zadruge, da bi čim prej napravile občne zbornice ter jih razbile po njihovem vzorcu. Smatrala je, da je s svojim razbičajem delom dala dovolj poguma drugim zadrugnikom, da se upajo na Murskem polju. Njihova taktika je bila v dogovoru, da naj občni zbor traja le do razrešnice upravnemu odboru, nato pa bi se zadrugniki naj razšli. Da bi to lažje dosegli, so se razbičali dogovorili, naj bo občni zbor v nezakurjeni dvorani, po zboru pa naj ne bo niti prireditve niti prigrizka. Za delovnega predsednika so v Križevcih izvolili bivšega večletnega župana Skuhala — ki ima na ohišnici več konjev, ker za njega zadružna pravila ne velja. Pod njegovim predstvom je zbor uspel tako, kakor si je reakcija želela. Kljub temu, da so odposlanci Zadružnega sklada v Ljutomeru svetovali delovnemu predsedniku, naj ne prekine dela z obrednim odmorom, ga je ta naredil. Ta odmor je trajal teden dni.

Na novi občni zbor je zadrugnike KDZ Križevci privabila mala revizija, ki je pojasnila, zakaj niso imeli večjih dohodkov. Na tem zboru so bili najglasnejši prav tisti, ki jih je revizija razkrinkala kot krivce za nizke dohodke KDZ. Teh nekaj ljudi se je krčevito upiralo sprejetju gospodarskega računa (ker je v nasprotju z njihovimi gospodarskimi računi, ki slone na izkoriščanju), vključitve trgovskega oddelka KZ v zadrugo, češ da je nerentabilen, na temu kredita (ker imajo preveč rezerv), hoteli pa so izglasovati organizacijske lastne gostilne (ker je imel nekdo poseben interes).

Na občni zbor so se razbičali posebno temeljito pripravili na Kogu. Priprava ni trajala le nekaj dni pred volitvami, ampak vse leto. Ta se je sestala iz gospodarske sabotaže. Predsednik zadruge je bil Jože Tomažič, veliki kmet, ki je bil tudi član upravnega odbora Zadružnega sklada. Gospodarski uspehi te zadruge — oziroma reakcije ali bolje rečeno Tomažičevi — so sledili hektarski donosi: rž 167 kg, krompir 3300 kg, vino 455 l, krava pa je dala povprečno 525 l mleka na leto. Na okrog 9 ha njivskih površin na celotni njivi četrto, ker je kulture v glavnem zadušil plevel. Tomažič trdi, da je za slab pridelek kriva vojna, ker so vinogradi poškodovani. Toda vojna je bila pred šestimi osmimi leti, ne pa lani. Predlaskim ko Tomažič še ni mislil na izstop, so bili hektarski donosi zadovoljivi. Defanski vzroki slabega pridelka pa so bili v tem, da so lani bili vinogradi samo enkrat okopani, ni bilo škropljenja za škropljenje, manjkalo je galle itd. Po

čigavi krivdi? Zelo čudno je, da je Tomažič pridelal na svojem privatnem vinogradu, ki meri okrog 95 arov, in meji na zadružne, okrog 1600 l vina, dočim je povprečen pridelek v zadružnih bil le 455 l. Tomažičev karakter pa se odraža tudi v tem, da je dal izstopno izjavo, kljub temu pa je hotel »voditi« kot član upravnega odbora Zadružnega sklada v Ljutomeru zadružno politiko v okraju (taka je njegova kršćanska vzgoja).

Kakor vedno, se je tudi tokrat reakcija posluževala za svoje umazano delo žen, ki so politično nerazgledane in še niso pogledale preko »plota« lastne domacije. Nekateri so pri tem celo blatili ljudsko oblast, ki se bori za njihovo enakopravnost. Zelo značilen je bil primer v Iljaševcih, kjer je na zboru najbolj kričala in blatila ljudsko oblast neka mlada žena, katero so k temu nagovorili sorodniki njenega moža, ki so bogati, ona pa je iz siromašne družine. Takšen teror izvaja reakcija nad socialno in fizično slabše osebam v isti mah, ko zahteva za sebe vso demokracijo. Sekcija žena zadrugnic bo morala tem ženam več pojasnjevati in jim odpirati oči.

Priprave množičnih organizacij na občne zbornice

Glavno zaslugo za to, da reakciji ni uspelo razbiti zborov KDZ, imajo partijske in množične organizacije na vasi. Najaktivnejše so bile partijske organizacije v Ivanjkovcih, Ljutomeru, Tomažu, Krapju, Moti, Cvenu, Veržetu, Bolehnečah, Radoslavcih in še drugih. Ne samo, da so preprečile zle namene reakcije, temveč so v utrjevanju zadružništva desele lepe uspehe, kakor so n. pr. združitev zadrug in uvajanje gospodarskega računa. Doslej so se združile sledeče zadruge: del VDZ Vinjski vrh z Ivanjkovci, drugi del VDZ Vinjski vrh s Krčevino, Stročja vas pa s Presklo. Združitev teh zadrug je velik napredek pri njihovem utrjevanju, ker postajajo močne gospodarske enote z dobrim socialnim sestavom.

V pripravah za občne zbornice so se slabše odrezale nekatere organizacije OF, akoravno so tam, kjer je močna partijska organizacija, mnogo prispevale k razkrinkavanju špekulantov in razdiračev zadrug. Malo ali suloh nič niso napravili odbori OF v Križevcih, na Kogu, Cezančevcih, Vučji vasi, Bunčanih, Salinčih. Zato bi v teh odborih bile potrebne spremembe, kajti vsak odbor in posamezni odborniki se mora zavedati, da je njegova osnovna naloga socializacija vasi.

Tudi mladinske organizacije bi morale biti delavnejše. Na občnih zbora se je opazalo, da je precej zadružne mladine nastopalo celo reakcionarne kot starejši ljudje. Mladina je živahna in želi biti revolucionarna. Če na padu pod vpliv reakcije, ker to mladinske organizacije ne vzgajajo dovolj in pravilno, pa s svojo borbenostjo lahko pomaga sovražnikom socializma. Zato je mladina treba vzgajati, kajti lastnih izku-

šenj še nima mnogo, če vzamemo mladino na splošno, ne le posameznike. Govorimo pa nima izkušenj iz predaprilske Jugoslavije, dočim se starejši ljudje le spominjajo na rubeže in žandarje, ako ne še kaj drugega.

Občni zbori in volja ljudstva

Kako poskuša reakcija izmaličiti voljo ljudstva, smo se lahko preprčali na občnih zbora. Reakcija si še vedno upa lastiti demokracijo zase, čeprav je v majhni manjšini. To se najbolj odraža pri razpravljanju o raznih vprašanjih, kot so gospodarski račun, krediti, sprejem novih članov v zadrugo in drugih. Kljub temu, da je reakcija v manjšini si upa nastopati v imenu vseh, češ da so vsi proti uvajanju gospodarskega računa. Tako je kričalo nekaj razbičajev zadrug pri Miklavžu, Krčevini in Razkrižju. Pri glasovanju pa je večina zadrugnikov bila za sprejem novih članov, za najem kreditov in za uvedbo gospodarskega račna, a le mala manjšina, nekaj špekulantov, proti. Tudi na občnem zboru v Ivanjkovcih je Novakova ves čas kričala: »Vsi smo proti združitvi zadrug!« Kasneje pri tajnem glasovanju pa se je pokazalo, da je bila velika večina za združitev. Takim izkoriščevalcem in špekulantom delovni ljudje ne smejo več dopuščati, da bi govorili v njihovem imenu, temveč jih prepričati, da so minili časi, ko so lahko počenjali take stvari.

Nergarstvo mnogo škoduje

Dočim je reakcija na občnih zbora enotna in se razbiče le, ko se kateremu njenemu članu dokaže tatvina in razbičajstvo, moramo ugotoviti, da enotnost delovnih in poštenih zadrugnikov mnogokrat razbiča nergarstvo. Namesto, da bi ustvarili enotno fronto proti razbičajem in svojim izkoriščevalcem, saboterjem in tatovom, izgubljajo dobri zadrugniki svoje sile pri jadikovanju in nerganju. Čeprav mnogi s tem ne mislijo slabo, škodujejo zadrugi, koristijo pa sovražnikom. Nerganje pa pospešuje nedovoljno znanje in razumevanje stvarnosti, povzroča to ga pa največkrat prav sovražniki zadrug.

Na občnih zbora KDZ so dobro ocenjevali, kakšne ljudi so si izvolili v upravne odbore. Kajti izkušnje zadnjih let so pokazale, da je od odbora bilo v mnogih primerih odvisno vse gospodarsko. Sodeč po občnih zbora, poštene zadružniki ne bodo več dopuščali, da bi slabi odborniki povzročali zadrugi škodo. Ker pa so se v upravne in nadzorne odbore ponekod še vrinili kulaki, ki bodo poskušali ovirati napredek zadruge, bodo morali biti budni. Po potrebi pa bo treba narediti tudi izredni občni zbor, na katerem bodo odstranili vse razbičaje in zavirake zadrug. Poštene zadružniki pa morajo biti v zahtevi, da mora njihov upravni odbor delati pošteno in pravilno, odločni in dosledni. Tako bodo lahko pravočasno preprečili vsako škodo, ki bi jo kdor koli poskušal v njihovi zadrugi storiti.

P. J.

V Ljutomerškem inva'idiskem podjetju skrbno gospodarijo

Kolektiv invalidskega podjetja v Ljutomeru se ni ustrašil težav, ki so nastale v obdobju prehoda na novi finančni sistem. S skrbnim gospodarjenjem ter štedno surovini je uspešno zaključil preteklo gospodarsko leto in z zmaganimi napori nadaljuje z bojem za večjo proizvodnost ter kakovost svojih izdelkov.

Podjetje je izpolnilo lanski finančni načrt s 116 odstotki, čeprav je le-ta temeljil na storilnosti 32 delavcev, v resnici pa je proti koncu leta bilo zaposlenih 19 delavcev. Z odpustom nediscipliniranih delavcev, štedno materiala, čuvanjem strojev, izboljšanjem delovne discipline ter zmanjšanjem nepotrebnih odpadkov, je kolektiv uspešno pristediti znižanjem polne lastne cene svojih proizvodov približno 618 tisoč dinarjev. V podjetju ne poznajo neupravičenih izostankov, medtem ko so število upravičenih in bolezenskih izostankov skrčili na minimum. Tudi oddadbe uporabljajo pri izdelovanju drobnega pohištvenega inventarja. V preteklem času so prodajali odpadke po nizkih cenah — 400 din za naloženi voz odpadkov. Z uporabljanjem odpadkov so nastalo zgubo odpravili. Uspeh je otipljiv in se odraža zlasti v solidnih cenah mizarskih izdelkov. Čeprav so se surovine znatno podražile ter se povečale datjave delavcem, je podjetje s 50 oost. znižanjem upravnih in obratnih režijskih stroškov obdržalo cene svojim proizvodom na lanskem nivoju ter uspešno konkurira soslednim obra-

tom mizarske stroke. Iz svojih surovin izdeluje za odjemalce kakovostno pohištvo po solidnih cenah — kompletno spalnico za 28 tisoč din, kakovostno izdelano, obojestransko furnirano spalnico iz trdega lesa za 77 tisoč dinarjev itd. Zmerne cene in pa kakovost proizvodov sta odliko delovnega kolektiva, ki je znal navezati poslovne stike s številnimi odjemalci pohištva, zlasti pa z enotami naše Ljudske Armade, ki se o kakovosti proizvodov pohvalno izražajo.

Podjetje je lani prigrislo nad 650 tisoč dinarjev čistega dohodka in plačalo 580 tisoč dinarjev prometnega davka. Tudi letošnje mesečne bilance so slika skrbnega gospodarjenja in rentabilnosti v podjetju. Čeprav redno plačujejo družbeni prispevek in druge datjave, jim mesečne bilance kažejo čisti dohodek. Največ zaslug za uspešno gospodarstvo v podjetju je pripisati upravnemu odboru in dosedanjemu upravniku tov. Otoničarju, ki je kot partizanski invalid vzorno vodil delavce k proizvodnim uspehom.

Tudi sindikalna organizacija, ki je do nedavnega le živovarila, je začela z vzgojnim delom med člani. Zadnji sindikalni sestanki, kjer so delavci razpravljali predvsem o predlogu družbenega načrta, so vzpodbudno vplivali na sindikalno vodstvo, ki si prizadeva, da bi kolektiv tudi v vzgojnem pogledu dohitel proizvodnjo ter se uvrstil med kolektive-vzornike.

-ok-

Jugoslovansko ljudstvo ni moglo mirno gledati na demonstracije in splet-karjenja, ki so jih povzročili italijanski iredentisti in kominformisti v Trstu. Posebno še, ker je to hotela izkoristiti italijanska vlada in doseči priključitev Trsta k Italiji. Zaprane velesile so pokazale, da se s temi italijanskimi željami ne strinjajo. Zato je tem bolj čudno, da je anglo-ameriška vojska uprava pretekli teden sporočila, da bodo volitve v Trstu istočasno kot v Italiji in po italijanskem volilnem zakonu o vezanih listah. Zaradi vsega tega je val ogorčenja prevzel vse prebivalstvo Jugoslavije.

Proti koncu preteklega tedna so se začeli ljudje po mestih in podjetjih zbirati na protestnih mitingih. V Ljubljani so demonstracije zaradi sovinitstične in iredentistične gonje v Trstu sprožili študenti, katerim je sledilo vse prebivalstvo. V soboto se je pred koledvorom zbralo nad 20.000 ljudi. Prav tako se je v Mariboru v soboto popoldne zbralo na protestnih zborovanjih v mestu in po raznih podjetjih okoli

15.000 delavcev. Protestna zborovanja pa se nadaljujejo in širijo tudi na podeželje.

Val ogorčenja nad takim postopanjem pri reševanju tržaškega vprašanja se nikakor ne more poleči med jugoslovanskim ljudstvom. V ponedeljek so Ljubljanci še vedno protestirali po ulicah in se je že dopoldne zbralo več 10 tisoč prebivalcev. Ne ostajajo pa niti ostala mesta naše države. Tudi po Beogradu prebivalstvo po ulicah protestira proti fašističnemu pohlepu po Trstu. V ponedeljek so se že dopoldne množice iz vseh krajev Beograda zlele na Trg Republike, kjer se je zbralo nad 200.000 ljudi. Od tam so se napotili pred poslopje Ljudske skupščine FLRJ, kjer so med drugim vzklkali: »Tujega nočemo, svojega ne damo!« Zvijenje damo, Trsta ne damo! O podobnih protestnih mitingih poročajo iz vseh krajev naše države.

To je dokaz, da se jugoslovansko ljudstvo ne bo pustilo od nikogar izigravati in bo vedelo braniti svoje pravice in svojo zemljo.

Okrog 2000 Sobočancev na protestnem zborovanju

V ponedeljek zvečer se je zbralo na Trgu Zmaje v Murski Soboti okrog 2000 ljudi: članov sindikata, frontovcev, mladincev in pionirjev, ki so obsojali iredentistično in sovinitstično gonjo v Trstu. S tem so Sobočanci dokazali, da so enotni v borbi vseh jugoslovanskih narodov, ki ne morejo dopustiti, da bi tržaškemu ljudstvu spet za-

vladali fašisti, ki so mu za časa italijanske vladavine med dvema vojnama povzročili toliko gorja. S protestnega zborovanja so poslali resolucijo zunanjemu ministru vlade FLRJ tov. Edvardu Kardelju, v kateri prosijo in zahtevajo, naj se tov. minister zavzema za pravice tržaškega delovnega ljudstva.

Resnica in znanost morata služiti za osnovo pri vzgoji mladine

Na mladinski konferenci združenih okrajev Murske Sobotne in Dolnje Lendave so obravnavali tudi o vzgoji naše mladine, ki je osnovna naloga mladinske organizacije.

To delo pa ovirajo različne težave. Ne samo, da v nekaterih vaseh ni ljudi, ki bi delo vaškega mladinskega aktiva znali pravilno in zadovoljivo usmerjati, temveč na našo mladino prežijo tudi sovražniki take vzgoje, sovražniki socializma. Mladinska organizacija vzgaja delavne ljudi, ki verujejo v bodočnost, v lepše življenje, katero pa si bodo sami ustvarili. Sovražniki socializma pa želijo mladino odtegniti tej vzgoji in takemu pripravljanju v lepše življenje. Zato učijo in poudarjajo ob vsaki priložnosti, da verniki, tudi mladina, morajo živeti le za posmrtno življenje, kajti zemeljsko življenje je le kratkotrajno, začasno.

S takim in podobnim učenjem, sklicujoč se na verske predpise, skušajo ljudi uspavati, jih odtegniti od tega, da bi se zanimali za današnjo stvarnost, dopovedujoč jim, da je vse to le utvara, in plaše jih z grehom. S tem nastopajo včasih bolj, včasih manj prikrito, kakor pač kažejo trenutne razmere. Vendar si moramo biti na jasnem, da je takih vzgojiteljev precej, le da ne nastopajo vedno dovolj odkrito. Ti se borijo predvsem za mladino, kajti, kakor pravilno ugotavlja uredništvo »Evangelizatskega koledarja« čigava je mladina, tistega je bodočnost.

Ker pa se bojijo, da bi se mladina »okužila« s spoznanjem resnice, če bi spoznavala našo stvarnost, »Evangelizatski koledar« svari starše, naj pazijo na svoje otroke, kajti nanje preti mnogih sovražnikov. Teh sovražnikov v koledarju niso našli, temveč so jih hoteli prikazati le po ovinkih. Toda tudi tako lahko bralci ugotove brez dvomov koga so mislili, če boro njihovo svarilo pred politikom, ki da je umazana, svarilo pred slabim branjem itd. Njihov strah je upravičen, če gledajo s stališča lastnih koristi, ne pa s stališča ljudi, ki jih smatrajo za svoje ovce. Njihov cilj je, da imajo za seboj čredo nerazgledanih ljudi, ki se brez vodnika ne upa narediti koraka, ne pa da bi pomagali tem ljudem k lenemu življenju. Čim manj ljudje vedo, tem bolj so poslušni, ker jih k temu sili strah pred nečim, česar ne poznajo.

Naša mladina pa mora biti razgledana, da si bo znala ustvarjati lepšo bodočnost in ne bo čakala le na vodnike; mora poznati stvarnost in resnično življenje, da ne bo živela v sanjah. Samo to želimo dati naši mladini. Če bo seznanjena z resnico in znanostjo, se ne bojimo, da bi se dala varati nekomu, ki nima poštenih namenov in je sovražnik napredka, socializma, ali celo sovražnik slovenskega ljudstva.

Med diskusijo je bil sprožen predlog, naj konferenca sprejme posebno resolucijo kot protest proti tistim, ki, ho-

teč si lastiti pravico vzgajati našo mladino, jo želijo obržati v neznanju in mračnjstvu. Mladinska organizacija pa bo priznavala za vzgojitelje le take ljudi, ki bodo vzgajali poštene ljudi in dobre državljane naše socialistične domovine. Nato so delegati z velikim odobravanjem sprejeli

Protest predstavnikov prekmurske mladine

Okrajna mladinska konferenca združenih okrajev Murske Sobotne in Dolnje Lendave ugotavlja, da je »Evangelizatski koledar«, ki je izšel v uredništvu G. Harija, nedostojen do naše socialistične družbe in današnje stvarnosti, predvsem pa ima nepošteno namene z vzgojo naše mladine.

Sprašujemo se, zakaj prav danes taka zaskrbljenost G. Harija za vzgojo naše mladine, ko svari starše, češ, ali ne vidite, koliko sovražnikov preži nanje, namreč na njihove otroke. Kdo pa so ti sovražniki ki prežijo na našo mladino? G. Hari si jih v koledarju ni upal imenovati, ker je tako postala zadeva bolj dvoumna in jo lahko vsak razlaga po svoje. Tega pa gotovo ni hotel tudi zaradi tega, ker je kljub vsemu hotel ostati »dober državljani«. Toda naša mladina že ve, da so moralni zakoni religije podobni dvorezemu nožu; zato jih nepoštenjaki radi uporabljajo v nepošteno namene. Do tega preprčanja je prišla po lastnih izkušnjah.

Kako si G. Hari še upa lastiti pravico vzgoje naše mladine ter staršem zabijati, naj pazijo na berilo svojih otrok. Saj je naša literatura v pretežni večini napredna, socialistična. Se mar boji, da bi se naša mladina »okužila« z resnico? Pravico vzgajati našo mladino ima naša mladinska organizacija pod vodstvom naše Partije in napredni vzgojitelji, ki jo vzgajajo tako, kakor to zahteva današnji čas. Le tisti ki so se borili za pravice in osvoboditev delovnih ljudi izpod kapitalističnega izkoriščanja, imajo pravico vzgajati in usmerjati vzgojo naše mladine.

Kaj pa je storil za naše delovne ljudi G. Hari in mnogi njemu podobni. Kako si upa lastiti pravico vzgajati našo mladino, ko pa je tedaj ko je v Crnih vodah krvavel Stefan Kovač, sprejemal od madžarskih oblasti koledarje. Toda on si drzne še več. Ker današnja politika ni po njegovi volji, kot je bila takrat, uči ljudi, naj puste umazano politiko. Odgovarjamo mu, da je umazan tisti, ki tako nepošteno gleda na našo stvarnost. Kajti samo za nepoštenjake je lahko politika gradnje socializma umazana stvar. S tem urednik »Evangelizatskega koledarja« žali vse naše delovno ljudstvo, predvsem pa mladino, ki ne more spregledati teh in podobnih žalitv. Zato najostreje obsodimo vse podle misli, ki so v tem koledarju se precej skrite pod plaščem idealistične filozofije ter pričakujemo, da bodo nehali s svojim umazanim delom pri varanju naše mladine.

Ljudska tehnika

naj bo zbirališče tudi kmečkih ljudi

Kritična ocena dela osnovnih organizacij Ljudske tehnike na področju ljutomersko-radganskega okraja nam odkriva slabosti, ki so kvarno vplivale na razvoj te izobraževalne organizacije na podeželju. V preteklem letu je bilo ustanovljenih več klubov in skupin, vendar je bilo njihovo delo osredotočeno na okrajno središče in bližnjo okolico. Te organizacije so večinoma ozko specializirane ustanove, v katerih so razni instruktorji vzgajali ožji krog ljudi, stremeli pa k neklim politikom. Na tej boleznijo so zlasti bolela avtomoto društva, ki so se omejevala zgolj na vzgojo članstva v teh organizacijah. Znano je, da so tečajniki po opravljenem izpitu zapustili društvo, misleč, da nimajo od njega kaj več pričakovati. Zaprlost v izobraževalnem delu je samo škodovala prestitiji organizacije ter onemogočila izobrazbo širšemu krogu ljudi in mladine. V društvi imamo strokovnjake, ki se ogrevajo za takozvano »višjo« izobrazbo članstva, pozabljajo pa na osnovne vzgojne metode dela, ki so vabljive zlasti za mladino. Tako bi radi imeli v avtomoto društvi samo šoferje in mehanike (menda nadomestilo za združenje šoferjev). Ti ljudje pozabljajo, da je vzgoja množice osnovna naloga organizacij Ljudske tehnike. Ni dovolj, če n. pr. v krajšem tečaju vzgojimo neko število »pečenih« šoferjev, marveč je potrebno, da bodo ti ljudje poznali ustroj motorja in vozil, prometne predpise itd. To bomo lahko dosegli z vsakodnevnim in ustaljenim vzgojnim delom med člani. Naše gospodarstvo in Armada potrebujejo solidne strokovne kadre vozačev, ki niso zgolj »volana«, temveč tudi dobri mehaniki in poznavalci vozil. Društva Ljudske tehnike so poklicana, da z vsakodnevnim (ne kampanjskim!) vzgojnim delom pomagajo pri izobraževanju naših ljudi.

Pod pojmom tehnike razumemo navadno zgolj avtomobilizem, fotografijo, radiotehniko itd., ne vidimo pa zaostalosti na podeželju. V naših krajih niso redki primeri, da se v sušnih letih zbirajo ljudje v procesljah in »prosijo boga za dež«. Te cerkvene manifestacije so prepričljiv dokaz, da imamo v tem primeru opravka z ljudmi, ki še niso seznanjeni z osnovnimi naravnimi zakoni. Nad vse hvaležna naloga organizacije Ljudske tehnike bo, da se s po-

jasnjevanjem naravnih pojavov bojuje proti zakoreninjeni religiozni zaostalosti med množicami. Delo Ljudske tehnike smo v preteklosti ocenjevali po enostranskem kriteriju: koliko članov ima, koliko izdelkov je postavila na razstavo itd. To pojmovanje je bilo v osnovi zgrešeno. V prihodnosti bo treba gledati na delo Ljudske tehnike skozi prizmo običajnih naporov za napredek na podeželju. Uspehi posamezne organizacije se merijo po tem, koliko ljudi je zbrala v svojih vrstah in kaj je storila za vzgojo in napredek prebivalstva na svojem področju.

V radganskem okraju, kjer so lani ustanovili 10 novih organizacij in našli 1400 članov, so se nekateri klubi odrezali. Radioamaterski klub in elektro-strojni klub v Očeslavcih sta pomagala pri elektrifikaciji središča Videm in okoliških vasi. Člani kluba so pridno instalirali električno omrežje in naprave. Klub je v domačem kraju razstavil svoje izdelke. Razstavo je obiskalo mnogo ljudi in pionirjev, katerim so člani pokazali, kako delujejo detektorji, enocevniški itd. Ustanovili so tudi svojo delavnico. Elektrostrojni klub pri radganskem obratu DES je prav tako izpolnil lanski delovni načrt, elektrificiral nekatere vasi ter vzgojil kader mladih električarjev. Pomoč kluba podeljuje ni dragocena samo v materialnem pogledu, temveč tudi v vzgojnem smislu, saj so njegovi člani poučili domačine tudi o praktični uporabi elektrike, štednji in čuvanju naprav itd. Za organizacije radganskega okraja je značilno, da so lani izpolnile in celo presegle delovne načrte (avtomoto društvi Radgona in Radenci, radioamaterski krožek v Radgoni), medtem ko v ljutomerskem okraju ni bilo podobnih uspehov. Ljutomerske organizacije so životarne ter se bavile z drobnimi, brezperspektivnimi posli. Nekaj skromnih uspehov je imelo avtomoto društvo v Ljutomeru, ki je organiziralo več tečajev za vozače, in elektrostrojni krožek v Ivanjkovcih pri elektrifikaciji okoliških vasi. Slabost v delu teh klubov je v neurejenosti organizacijskih razmerah, saj jih vodijo večinoma posamezni strokovnjaki. Voljena vodstva, ki naj bi vzajemno skrbela za omnožene družbe, so le podaljšek posameznikov. Zato se ni čuditi pčlemu številu članov Ljudske tehnike na področju okraja.

Lani predvsem trgovina — letos razvoj gospodarstva

V marcu je imela Splošna kmetijska zadruga v Soboti svoj redni letni občni zbor, na katerega so v velikem številu prišli člani iz vseh okoliških vasi. Ze samo poročilo upravnega odbora, ki ga je podal tovariš Fujs, je pokazalo, da je bilo delo zadruge v preteklem letu uspešno. Posebno živahen promet je izkazovala trgovina in odkupni osek. Zadruga ima v Soboti osek za železnico in v manufakturo. Oba odseka sta dobro poslovala ter nista imela nekurantnega blaga, kar dokazuje sposobnost kadra v trgovini. Tako je osek za manufakturo pod vodstvom tov. Svarca izkazal 17.393.000 din prometa, železnica 15.393.000, špecerija pa 14.885.000 dinarjev. Skupni promet je tekom leta znašal nad 50 milijonov dinarjev, kar je za zadrugo vsekakor lep uspeh. Skupni dobiček znaša 750.371 dinarjev, k temu je manjši del prispevala tudi zadruga ekonomska. Delali so tudi ostali gospodarski odseki, med drugim živinorejski, kmetijski in sadjarski. Aktivni je bil tudi kreditni osek, ki ima nekaj nad 116 tisoč dinarjev hranilnih vlog.

Sibka stran upravnega odbora je bila v tem, da je delo sponelo — velja tudi za ostale odseke — le na posrednih ljudeh, vsled česar delovanja ni bilo mogoče razširiti. Živinorejski osek ima na terenu dva priznana bika ter se trudi selekcionirati živinorejo nasplošno. Doseženi so bili že prvi uspehi. Tudi sadjarski osek ima štiri škropilnice, od katerih pa sta dve v Mačkovcih in Selu, ne da bi jih KLO pravočasno vrnil. Tekom zime so opravili zimsko škropiljenje, pri katerem pa so člani premalo sodelovali. V diskusiji so se člani pogovarili o bodočem delu. Ker so bili doseženi članski prispevki prenizki, bodo te dvignili na 500 dinarjev. Zadruga pa bo zato dala primeren popust pri nakupu potrošnega blaga, tako da bodo člani zainteresirani ter imeli od zadruge tudi neposredno korist.

Po sklepu zbora je šlo od čistega dobička 40 odstotkov v fond za dvig kmetijstva. Nabavili bodo sejalnike in ostale stroje, ki so potrebni kmetovalcem pri delu. Zadruga bo letos posebno razvila gospodarsko dejavnost.

Naloge poljedelskih odborov pri KZ

7. Za borbo proti škodljivcem

in boleznim rabimo tudi razstavna sredstva in strupe, razkužila itd. Za naročilo teh mora skrbeti poljedelski odbor, da bodo vedno na razpolago v zadostni meri.

8. Uvajanje boljšega in naprednejšega njivskega kolobarja

In v zvezi s tem pridelovanje krmnih rastlin na njivah v večji meri. Naš doslejnj kolobar je enostranski, žitni, saj pridelujemo 70 do 80 odstotkov žitaric. Zemlja je zelo enostransko izkoriščena, zato se ne smemo čuditi, če peša in se njena rodovitnost zmanjšuje. Marsikje pridelujejo žitarice s slabim pridelkom, ko bi tam mnogo bolje uspevale razne krmne rastline in bi dale dobro krmno osnovo za živinorejo.

9. Arondacija zemljišč

Velika ovira naprednemu njivskemu pridelovanju je velika razkosanost poljedelskih površin na majhne parcele. V naprednih državah imajo kmetije svojo zemljo v enem kosu. Tamkaj je mogoče izkoristiti mehanizacijo in napredne oblike dela ter pridelovati poceni. Pri naši razkosanosti pa je delo težavno, zamudno in drago, zato ne moremo konkurirati, tekmovali s cenami. Zaradi tega je nujno, da razmislimo o arondaciji — zložbi zemljišč tudi naši kmetovalci.

10. Travnistvo

je naša najbolj zanemarjena in najslabša kultura. Delo naših kmetovalcev na travniku je v glavnem pospravljanje pridelka če odštejemo spomladansko čiščenje, ki obstaja le iz razkopavanja krtin. Travniške površine so izčrpane, saj že desetletja odvažamo hranilne snovi, vračamo pa nič. Zato se ne smemo čuditi, če je pridelek tako slab, ponekod komaj 5 do 6 meter-skih stotov sena in otave na hektar in to celo na kraju, kjer bi lahko bila lepa njiva. Ta pridelek je ponekod tako slab, da se niti ne izplača kositi in pospravljati. Razen tega pa je tudi kakovost, krmilna vrednost zelo slaba.

Zaboljšanje travništva lahko poljedelski odbori mnogo storijo. Treba je misliti na boljše nego, gnojenje, podsetev, napravo novih travlišč itd. S povečanim pridelkom travniške krme bomo ustvarili solidno osnovo naši živinoreji.

11. Melioracije ali zboljšave

večje ali manjše pridejo v poštev vsepovod. Osuševanje, namakanje, regulacije potokov, jarkov, planiranje, arondacije so dela, ki mnogo koristijo kmetijstvu in omogočajo na prejšnjem znanem ali ogroženih površinah napredno pridelovanje. Posamezni kmetovalec ne more opraviti melioracije, ker jo je treba izvesti istočasno na večji površini, ki je lastnina večjih kmetoval-

Le z združenimi močmi

bomo lahko odstranili nevarnost poplav v Prekmurju

Preteklo soboto je imela Vodna zadruga svoj redni občni zbor, na katerega so prišli kmetje iz obeh okrajev. Ker ima zadruga nad 25 tisoč članov, je pač nemogoče, da bi obiskali zbor vsi člani, zato je članstvo zastopalo le okrog 100 delegatov. Zboru so razen zastopnikov oblasti in množičnih organizacij prisostvovali tudi strokovnjaki za vodno gospodarstvo iz Uprave za vodno gospodarstvo LRS. Kakor je bilo pričakovati, so se v diskusiji oglašili k besedi številni delegati ter tako podelili svoje mnenje in predloge.

Poročilo starega odbora je združniške podrobno seznanilo o delu in uspehih Vodne zadruge tekom preteklega leta. Prav za prav je začela zadruga v novi obliki šele v jesenskih mesecih in sicer po likvidaciji stare in ustanovitvi nove zadruge za celotno Prekmurje. Nova Vodna zadruga je zajela v svoj delokrog nad 25 tisoč članov, ki posedujejo nad 70 tisoč ha plodne zemlje. Od navedenih zemljišč je nad 40 tisoč ha neposredno ogroženih od vsakoletnih poplav, ki zadajajo našemu gospodarstvu občuten udarec. Zadruga je v preteklem letu v glavnem omejila delo na vzdrževanje vodnih nasipov, katerih je nad 200 km. Neredno plačevanje vodoplavnih doprinosov pa je upravo prisililo, da se je omejila le na najnujnejše primere, tako da zadruga ni mogla uspešno pomagati proti večjim poplavam. Da vodoplavni doprinosi niso redno prihajali na upravo, je krivo nerazumevanje članstva, še več pa brezbržnost posrednih KLO, ki se niso brigali za izterjavo. Tako je iz blagajniškega poročila bilo razvidno, da dolgujejo člani za preteklo leto na vodoplavnem doprinosu nad 1.100.000 dinarjev. Med nerednimi plačili so se posebej odklikovali v Turnišči, Bogojini, Nedelici, v okolici Dolnje Lendave, pa tudi v nekaterih predelih soboškega okraja. Jasno je, da s takim gospodarjenjem ni bilo mogoče uspešno izvršiti postavljenih nalog. Uprava je tekom zime uredila vodoplavni kataster za celotno področje, kateri je že bil dostavljen KLO.

Nekaj bežnih števil o škodi, ki jo zadajajo poplave

Na poplave je kmet v Prekmurju že nekoliko navajen, kot na hudo leto. Ta nadloga nastopa že stoletja, enkrat bolj, drugič manj, vsakikrat pa odjeda kmetu dober kos kruha. Če bi hoteli oceniti vso škodo, ki jo povzročajo poplave Mure in številnih pritokov in potokov, bi ta škoda šla v milijarde. Za nas je dovolj, če ocenimo škodo, ki jo je prizadejala poplava v letu 1950/51. Samo na poljskih pridelkih so izračunali nad 160 milijonov din škode. Tu pa ni računana škoda na Naftnih poljih, na porušeni župah, onesposobljenih stanovanjih itd. Najnevarnejši je Kobilijski potok, Ledava, Crnski potok in ostali pritoki. Vsi ti poveljni potoki se zaradi neurejenosti razmer v času deževja spremenijo v drveča jezera, proti katerim se je težko ubraniti. Stara Jugoslavija je ne samo enkrat poizkusala na papirju rešiti vprašanje neurejenega vodnega gospodarstva, na žalost pa nikoli z resnim namenom. Po drugi vojni je ljudska oblast začela s širokopoteznimi načrti in deli, ki pa so zadnje čase zaradi važnosti dograditve ključnih objektov zastala.

Z združenimi naperi se da marsikaj narediti

Po poročilu upravnega odbora se je v dvorani razvila prav živahna diskusija, ki je v celoti pokazala, da ima večji del prebivalstva resen namen začeti z delom. Ing. Pejnovič, upravnik okrajnega posestva v Belčinih, je razglabljal o škodi, ki jo povzročajo poplavljestvu poplave s tem, da iz leta v leto odnašajo plodno prst. Strokovno je dognano, da bo mogoče po zaklju-

cev; zato je potrebno skupno, združeno delo. Imamo celo vrsto manjših ali večjih pomanjklivosti, ki močno škodujejo produkciji in bi se dale odpraviti z malimi stroški. Prepričani smo, da bi bili posamezniki pripravljeni sami narediti marsikatero zboljšavo — melioracijo, če bi imeli vodstvo. To bi lahko bil poljedelski odbor.

12. Vnovčevanje — odkup kmetijskih pridelkov

mora imeti v celoti v rokah KZ v svojem okolišu. Ako upoštevamo razna navodila, ki smo jih predvideli v pridelovanju, ta posel ne bo težaven. Kmetovalci bodo prodajali kakovostne pridelke, ki jih lahko pošljamo v potrošna središča brez vsakega posredovalca in uresničimo zadrugo načelo, da »blago gre od pridelovalca naravnost k potrošniku«. Kmetijsko zadrugo namreč ne smemo smatrati za posredovalca, saj je prostovoljna organizacija pridelovalcev. Zaslužek prodaje pa ostane pridelovalcem oziroma za skupno pospeševanje kmetijske proizvodnje.

V kratkih obdobjih smo nanizali nekaj nalog, ki se jih naj lotijo poljedelski odbori kmetijskih zadrug. Te naloge so tako obširne in važne za dvig poljedelske proizvodnje, da se jih mora lotiti vsak kmetovalec v lastno korist. Člani poljedelskih odborov pa morajo dajati iniciativo; zato pa je treba izvoliti v nje razgledane, napredne in delavne kmetovalce. Odbor v pomoč naj bodo nastavljeni pri združnih združenjih kmetijskih strokovnjaki za nasvete in tehnična navodila. (Konec.)

ženih melioracijah dvigniti ha donose na zavidljivo višino, kar pa je edaj zaradi nastopajočih povenjen silno otežkočeno. Posestva so občutila posebno veliko škodo na poljih pri Nedelici, to pa le po krivdi vaščanov, ki so, boječ se za svoja polja, spustili vodo čez nasipe na državni svet. Takšen odnos do socialistične skupnosti je vreden vse graje ter ga je treba v bodoče ostro kaznovati.

V diskusiji se je oglašil tudi dolgoletni strokovnjak ing. Knez, ki je poudaril veliko važnost melioracij predvsem Kobilijskega potoka, Ledave in drugih. Z delom pa je treba začeti na črtno, saj bo le tako pričakovati koristi. Uprava za vodno gospodarstvo LRS bo zadrugo podprla z vsemi razpoložljivimi sredstvi.

Poročila delegatov iz vasi pa so pokazala, da poedin KLO še vedno ni mogoče pravega zaupanja v zadrugo ter celo odbijajo vsako sodelovanje ali pa pričakuje vse le od države. Takšno mnenje poedinovce je tuje naši skupnosti ter ima korenine pri vaških reakcionarjih. Zastopnik iz Adriance je namreč poročal, da gorički kmetje ne bodo plačevali vodoplavnega doprinosu, ker baje niso ogroženi od poplav. Ni pa pomislili, da ravno gorički potoki zaradi neurejenosti povzročajo poplave in škodo. Ravenem Delegat iz Prosenjakovec spet vidi samo svoje krajevne interese, ter je mnenja, da je treba začeti z deli v okolici Prosenjakovec. Takih in podobnih predlogov je bilo še nekaj, vse to pa dokazuje, da se naši ljudje v Prekmurju še vedno niso resno pogledili v stvarnost. Naravno je, da Ravenci brez Goričancev ne bodo kos velikim nalogam. Tu je treba enotnih naporov, kakor je enoten problem poplav za vso Prekmurje. Treba je namreč resnici odkrito pogledati v oči; brez

naporov ni uspehov. Zadruga v Prekmurju pa ima vse objektivne pogoje, da izpelje zadane naloge. Računajoč množičnost članstva lahko zadruga dobi letno samo od članarine, odnosno vodoplavnega doprinosu nad 14 milijonov dinarjev. S tem denarjem pa bi lahko v nekaj letih meliorirali vse nevarnejše potoke in pritoke, ki bi desetkrat poplačali napore pri melioracijah.

Kaj predvideva plan za letos

Ob zaključku zbora so zadrugniki sprejeli sledeči načrt letonjih del: V lendavskem okraju se bodo očistili vodotoki Ledava od izliva Kobilijskega potoka do okrajne meje, čiščenje Kobilijskega potoka od Kobila do državne meje, desno brežni potok Kobilijskega potoka pri Kobiju, kakor tudi spodnji del Bukovnice od Genterovcev do Žitkovce, zaključiti dela na visokovodnem nasipu pri Bistricah itd. V soboškem okraju pa bodo kot najnujnejša dela čiščenje levega pritoka Ledave od Predanovcev do izliva pri Brezovcih, Ledava od okrajne meje navzgor, čiščenje Martajnskega in Puconskega potoka, Bogojinskega potoka, Lipnice itd. Vsa predvidena očistovalna dela bi stala okrog 2 in pol milijona din. Da se odstrani nevarnost poplav, pa bo nujno začeti z regulacijo. Predvidevajo, da bi vsa melioracijska potočna dela stala okrog 80 milijonov dinarjev, kar je le polovico od škode, ki jo je prizadejala poplava samo v letu 1950. Seveda, vsa dela ni mogoče zajeti že letos. Te skupni naporji jih bo mogoče dokončati v naslednjih letih. Za letošnja dela je zbor izglasoval 30 milijonov din investicijskih kreditov. Da pa bodo dela uspešna, bo treba v bližnji bodočnosti dograditi razbremenilni kanal pri Soboti in obrabne nasipe na Muri. — e

Elektaična ograja za pašnik

Ko so zadrugniki ljutomerskega okraja pred meseci brali v časopisih, da bodo v Sloveniji na večjih državnih posestvih in KDZ napravili električne ograje za pašnike, da ne bodo pri živini rabili pastirjev, so se začeli zanimati za to novost. Ni pa ostalo samo pri zanimanju. Pred dnevi so se na pobudo zadrugnega sklada pogovorili na seji upravnega odbora KDZ Stročja vas, da si bodo pašnik ogradili z električno žično ograjo. Zadruga ima močno razvito živinorejo, v bližini novega govejega hleva pa štiri hektare travnika, kateri bo prav dobro služili za pašnik. Travnik bo razdeljen na štiri enake velike dele, da živina ne bo pohodila vse paše naenkrat, temveč se bo izmenoma pasla vedno le na enem delu, da ostalih treh pa bo rasla nova paša. Tako bo imela vedno enako dobro pašo. Tisti del, na katerem se bo pasla živina, bo ograjen z električno žično

ograjo. Ko jo bodo hoteli spustiti na drugi del pašnika, bodo prenesli tudi ograjo. Tako bodo ograjo lahko stalno prenašali na potrebno mesto. Ograjo bodo začeli delati že prihodnje dni in jo bodo postavili v kratkem času. Za njo pa ne bodo rabili niti velikih denarnih izdatkov.

Tako bo tudi ta novost v KDZ Stročja vas presenetila nekatere godrnjaške zadrugnike, ki bodo gotovo tudi sedaj dvignili svoj glas zoper postavitev električne ograje, kakor so to storili pred gradnjo govejega hleva. Sele takrat, ko se bodo prepričali, da bo to res koristna stvar, se bodo pomirili. O taki ograji pa bodo verjetno še začeli razmišljati tudi sosednji zadrugniki v KDZ Mota, Krapje in drugi. Če imajo primern pašnik ali travnik, bi tudi oni lahko uporabili to novost. M. I.

Ljutomerskim godbenikom so izročili priznanja

V soboto 22. marca so Ljutomerčani slavili pomemben kulturni praznik — 30. letnico obstoja in delovanja mestne godbe na pihala. V prostorni dvorani Doma kulture so se srečali ljubitelji glasbe, ustanovitelji godbe in ostali gostje. Množična udeležba meščanov in okoliških ljudi na prireditvi je dokaz, da naši ljudje cenijo kulturne prireditve iz preteklosti ter da se živo zanimajo za uspehe vodilnih kulturnih skupin v okraju, med katere sodi tudi jublat.

Nastopajoče godbenike, ki so se pojavili na odru v novih uniformah, je prisotno občinstvo navdušeno pozdravilo. Predsednik kulturno-umetniškega društva Ivan Kaučič, tov. Stebih je v slavnostnem govoru opisal vse važnejše dogodke v delovanju glasbenega društva ter se spomnil tovarišev, ki so v marcu 1922. leta ustanovili godbo. Podčrtal je zlasti zasluge bivšega dirigenta, učitelja in pevovodje Franca Zacherla, ki je do 1940. leta vodil godbenike in pripomogel, da je bila v Ljutomeru ustanovljena glasbena šola, ki je skrbela za vzgojo mladega naraščaja. Na strani godbe je bil tudi takratni slovenski župan Kukovec, ki je izposloval društvu občinsko pomoč, dalje soustanovitelji Silvar, Korošak, Mihalič in drugi. Ko je govoril o delu godbe po osvoboditvi, je dejal, da se je v kulturnem življenju vidno uveljavila. Zlasti pomembno je prizadevanje kolektiva, ki se kaže v nenehni skrbi za kakovostne produkcije. Godba je pod strokovnim vodstvom tov. Loparnika zabeležila vidne uspehe; v raznih tekmovalnih se je uvrstila med vodilne godbe v Sloveniji. Njene vrste se čedalje bolj širijo, vanjo vstopajo mladinci, kar je zanesljivo jamstvo za bodoče uspehe na glasbenem področju. Godba je bila v povojnih letih ena izmed najbolj delavnih sekcij mestnega kulturno-umetniškega društva.

Tov. Stebih je izrekel pohvalo vsem kolektivim in ustanovam, ki so pomagali društvu z denarnimi in drugimi sredstvi. Delovni kolektivi ljutomerskega okraja, zlasti mestnih podjetij, so razumeli svojo dolžnost do vodilnega društva v okraju ter se v poslednjem času zelo zanimajo za izboljšanje kulturno-prosvetnega dela v mestu in na podeželju. Vodstvo mestnega KUD je prejelo od podjetij nad milijon din prispevkov za preureditev dvorane v Domu kulture. Delavski svet okrajnega mestnega je podaril godbi uniforme, vredne nad pol milijona din. Vse to so

živili dokazi zavednosti delavskega razreda, ki v svojem boju ne pozablja na kulturne institucije, jamstvo za vse večji razmah kulturno-prosvetne dejavnosti med množicami.

V imenu okrajnega odbora Ljudske prosvete je čestil godbenikom tov. Regoršek in izročil godbi pohvalno diploma. Vodstvo KUD je denarno gradilo vse godbenike, dočim sta najstarejša godbenika Roman Bratuša in Blagovič iz Desnjaka prejela še pohvalne plakete in praktične nagrade. Zaslužno priznanje je bilo izrečeno tudi dirigentu tov. Loparniku. Ko so nagradjeni prejeli darila, jih je prisotno občinstvo navdušeno pozdravilo. Iskrenega priznanja množice je bil deležen zlasti tov. Blagovič, pionir v godbi, ki že 30 let neprestano sodeluje na javnih produkcijah ter se redno udeležuje vaj, čeprav domuje v oddaljenem Desnjaku.

Nastop godbenikov, ki so zaigrali osem skladb tujih in domačih avtorjev, je navdušil občinstvo.

Sindikalna podružnica Proizvodnje nafte je predlagala kandidate za delavski svet

Sindikalna organizacija v podjetju Proizvodnje nafte je sklicala več množičnih sestankov članstva, na katerih so razpravljali o družbenem planu podjetja. Živahne diskusije so pokazale, da je večina članov pravilno razumela pomen družbenega plana in naloge, ki se v zvezi z njim postavljajo pred delovni kolektivi. Delavci so obljubljali, da bodo izpolnili vse naloge v šestmesečnem tekmovalju v upravljanju delavskih svetov, kajti razumejo, da bo od izpolnitve nalog in od delovnih uspehov podjetja odvisna njihova nagrada, njihov zaslužek.

Uspehi podjetja pa so v marsičem odvisni od dobrega vodstva, delavskega sveta in upravnega odbora podjetja. Zato so na množičnih sindikalnih sestankih razpravljali tudi o tem, kdo lahko kandidira v delavski svet in kdo bi lahko bil izvoljen. Pretresli so vsakega posrednega člana, da bi izbrali najboljše. Po dolgih pripravih in razpravah je sindikalna podružnica predlagala enotno kandidatno listo s 64 kandidati. V delavski svet pa bodo izvolili 53 članov. Večje število kandidatov bo članom delovnega kolektiva omogočalo, da bodo lahko med njimi še izbrali.

VESTI IZ OBMURSKIH KRAJEV

KZ Trate prednjači v radgonskem okraju

Nedavno so bili zaključeni letni občni zbori splošnih KZ v radgonskem okraju, ki so pokazali dokaj različno sliko stanja splošnih KZ, ki jih je trenutno v okraju sedemnajst, z okrog 4000 člani. Delo teh združenj se je doslej obstajalo v glavnem iz trgovskega poslovanja, dočim so ustanavljanju raznih kmetijskih odsekov posvečali vse premalo skrbi. Nekatere zadruge imajo z ozirom na dobro krmno bazo mnogo pogojev za razvoj živinorejskih odsekov, kot je to na primer Sp. Ščavnica, Videm, Benedikt itd., a se v teh združenjih ti odseki zelo slabo razvijajo. Kmetijska zadruga na Veliki, ki zavzema predvsem hribovit okoliš, je na zadnji letni skupščini ustanovila na svoji zadrugi ekonomiji plemenilno postajo. Trgovski odsek te zadruge je ustvaril 77.000 din dobička.

Se lepši gospodarski uspeh je dosegla KZ Trate, ki je ustvarila okrog 300.000 dinarjev čistega dobička. Zelo dobro sta se razvili zadrugi podjetji mesnica in pekarna. Glavna zasluga za tako uspešno delo v imenovani zadrugi gre doslednemu in ponovno izvoljenemu predsedniku tov. Emeriku Bračku, po-

slovodju Benotu Krumu ter knjigovodju Pozniču. Na občnem zboru so dvignili članski delež od 150 na 1500 din in poleg zagotovitve potrebnega obratnega kredita znatno dvignili jamstvo. Zadruga odkupuje vse kmetijske pridelke in živino ter razteza svoje poslovno območje tudi na sosedne vasi, zlasti tja, kjer splošne KZ niso dovolj delavne.

Zelo uspešno posluje tudi KZ v Sp. Ščavnici, ki je bila prejšnja leta vedno v deficitu, a je z izboljšanjem načina dela po zaslugi novega poslovodje tov. Edvarda Polanca ustvarila v kratkem času lep dobiček. Na letnem zboru so zadrugi soglasno dvignili zadrugi delež na 500 din. Zelo uspešno so napredovale tudi KZ v Račnem vrhu, Kapeh in Gor. Radgoni, dočim so v KZ Benedikt slabo gospodarili, ker so bivši poslovodja in nekateri nameščenci zagrešili malverzacije, za katere so nedavno prejeli zaslužen kazni. Na letošnjih zbora so člani zadrug sprejemali tudi gospodarski račun kot novi sistem dela in gospodarstva, zlasti tam, kjer obstojijo zadrugi ekonomije. —jh.

Gospodarska razstava v Ljutomeru

Za drugo gospodarsko razstavo, katere bo letos, vlada veliko zanimanje po vsem okraju. Posebno se zanimajo obrtniki raznih strok. Tudi učence v gospodarstvu je priprava za razstavo močno razgibala, posebno ko so zvedeli, da bodo razstavljali ločeno od svojih mojstrov.

Vse kaže, da bo na razstavi dobra udeležba vseh obrtnih strok. Poraja se tekmovanje, kdo bo imel bolj kvalitetne in praktične izdelke za vsakdanjo uporabo. Razstava bo vsekakor pokazala tudi zelo močno konkurenco pri ceni posameznih izdelkov, kateri bodo razstavljani in bodo obenem napredaj. Značilnost letošnje razstave bo tudi v tem, da bo na razstavnem prostoru posebna pisarna, kjer bodo lahko obrtniki in drugi udeleženci razstave delali pogodbe s kupci. Obrtniki se zavedajo, da kdor bo imel razstavljene boljše in pa cenejše predmete, bo lahko pričakoval naročila tudi izven ljutomerskega okraja.

Pripravljalni razstavniki odbor je prejel od nekaj najbolj zavednih obrtnikov in ustanov je prijave pole. Ostali pa naj ne pozabijo, da je treba dostaviti vse prijave pole razstavnemu odboru do prvega maja. —jb.

Stara tradicija

KUD »France Prešeren« na Stari cesti je včasih bil med najboljšimi vaskimi društvii, saj je leta 1950 bil nagrajen od IO OF v Ljubljani s 50.000 din. Tega leta je pripravil 18 prireditev, lanko leto je pri delu popustil. Bolj slabo je bilo s pevskimi zborom, vaje niso imele po programu, ker je vmes bilo nekaj ljudi, katerim delo zbora ni bilo toliko pri srcu, kot neki njihovi osebni namen. Mladina pa si želi petja, saj jim je to edina zabava in razvedrilo v tamkajšnjih hribih. Zato je Sonenvaldova zopet pričela z rednimi pevskimi vajami. Gotovo bodo tudi ostali pevci, ki sedaj stojijo ob strani, razumeli naloge pevskega zbora in se pridružili.

Dramatska skupina je bila delavnejša. V njej je združenih 30 delavcev in postrvovalnih članov, ki se večkrat prikažejo na odru. Letos so dvakrat nastopili na odru z igrjo »Zemlja«, za pust pa z »Zdravnikovim strešnikom«. Tudi za 8. marec so se pripravili. K delu sta največ prispevala Heda Grilec in Stanko Kralj, ki kljub težavam vodita društvo po zahtani poti.

Pred kratkim je začel z vajami tudi tamburaški zbor. Vadi tedensko dvakrat. Ker so v tem zboru vedno zadržani, ima z njimi mnogo truda Slavko Zgonik. Njegovo vztrajno delo pa je že pokazalo uspehe.

Upamo, da si bo KUD na Stari cesti s svojim delom spet priboril stari slavo. Nekateri znaki zadnje mesece kažejo to možnost. Seveda pa bo končni uspeh odvisen od vseh članov društva.

Po.

Dober roditeljski sestanek v Odrancih

Preteklo nedeljo se je v Odrancih zbralo nad 120 ljudi — staršev šolobveznih otrok. Tako obiskane in uspešnega roditeljskega sestanka niso imeli že dolgo. Starši so se zanimali, kako se njihovi otroci učijo in vedejo v šoli. Na sestanku pa je upravitelj šole podal tudi referat o mladinski vzgoji naše šolske in izvenšolske mladine. Pri tej morajo sodelovati starši in učitelji, pa tudi množične organizacije.

Doslej so matere imele ponavadi slabe stike s šolo, čeprav se šolska in domača vzgoja morata dopolnjevati. Zato se o tem temeljito pomenili na nedeljskem sestanku. Matere pa so se tudi zanimale pri razrednih učiteljih o svojih otrokih. Ze pred tem sestankom so mnoge matere prisostvovale pri pouku. Na sestanku pa so sklenile, da bodo še večkrat prišle.

S sestankom so bile zadovoljne matere in učitelji. S skupnimi močmi staršev, poklicnih vzgojiteljev, krajevnih organov oblasti in množičnih organizacij bo vzgoja uspešnejša, naša mladina bo postala resnično nova generacija socialistične domovine. —ko

Vrednost starega železa

Marsikdo se ne zaveda, koliko je staro železo vredno in to ne le za našo industrijo in železarstvo, temveč tudi za vsakega posameznika, ki ima tako staro, za njega neuporabno žaro. Zato so ljudje take stvari pripravljivi prodati. Ker pa ne poznajo cene, prodajo, kakor kdo plača. Tako so se zadnji čas v okolici Benedikta v Slovenskih goricah pojavili nakupovalci starega železa ter litine, ki so ga plačevali po 3 do 5 din/kg. Ko se je predsednik KLO Benedikt tov. Rojko pozanimal za ceno, je zvedel, da »odpada« v Mariboru plačuje za kg starega železa 6,50 do 14 din, za litino pa celo do 22 din.

Mar ne bi kazalo, da bi naše kmetijske zadruge kupovale tudi staro železo? S tem bi zbirale to potrebno surovino za naše tovarne in topilnice, a kmetom, ki imajo stare, neuporabljive stroje, pa omogočile prodajo teh in po primernih cenah. Zakaj bi se tudi s tem neko okoriščal na škodo prodajalcev? Vzemimo le primer tov. Borka iz Trstenika, ki je prodal star lit gepelj težak 200 kg po 5 din/kg. Če bi ga prodal po dnevnih cenah, bi lahko dobil zanj štirikrat toliko. Koliko škode je utrpel, ni težko izračunati. Zato je v korist vseh kmetovalcev, da bodo kmetijske zadruge odkupovale staro železo, litino, pa lahko tudi star papir, čunje in druge podobne stvari, ki za drugo kot predelavo niso več uporabne. —jk.

Najboljši izobraževalni tečaj v radgonskem okraju

Izmed 18 izobraževalnih tečajev v radgonskem okraju, ki so bili nedavno zaključeni, je bil kvalitetno najboljši gospodinjstvi tečaj v Negovi, ki ga je skozi tri mesece poselelo 32 tečajnic iz domače in sosednjih vasi. Praktični pouk iz gospodinjstva je vodila tov. Ana Lah, dočim so splošne predmete poučevali učitelji Avgust Kramerberger, Milan Lah, Anica Knez in Tončka Kubil. Po zaključnem tečaju so tečajnice organizirale razstavo kuharskih izdelkov in šivilskih ter ročnih del. Razstavo je obiskalo mnogo ljudi iz bližnje in daljnje okolice, ki so s priznanjem občudovali kvalitetne izdelke. Ob zaključku tečaja so uprizarili v režiji tov. Knezove Detelovo igrjo »Begunkas«. Vse vloge so bile dobro podane. Zenska mladina iz Negove in okoliških vasi si želi v bodoči zimi še takšen tečaj.

Pionirji na odru

V igri, s katero so nastopili v Prosvetnem domu v Gornji Radgoni, kjer nastopajo poleg pionirjev tudi matere, je na neprisličen in prirčen način prikazana proslava materinskega dne, kakršno si je zamislil in organiziral sam pionirski odred brez vednosti staršev ali kogar koli drugega. V igrici sami, ki traja z vsemi vloži poldrugo uro, se na odprtem odru kot na filmskem platnu odvijajo vse predpriprave in priprave, ki se končno razvijajo v slajno proslavo, v kateri nastopajo govorniki, recitatorji, harmonikarji, violonisti in celo balet in vse to v čast materam, ki se ob vsem tem dogajanju presenečene in do solz ginjene, z ostalimi gledalci pojavijo na odru. Krona vseh sodelujočih pa je pri tem nastop pionirskega gimnazijskega pevskega zbora, ki je bil prav tako in to odlično uvečban, povezan v igro.

Potek vsega dogajanja na odru in deloma pred njim (pevski zbor) je bil ves čas, (nastop harmonikarja in violonista, bi bil lahko krajši), na primerni višini, kar izpričuje dobro in stilno režijo. Igra posameznikov je bila neprislična. V nekaterih se je dalo slutiti obetavne igralske talente. Delcu, ki ga za silnice prilike toplo priporočamo, je šteti med drugim v prid tudi to, da sodeluje v njem upoštevajoč nastop pevskega zbora, skoraj celoten pionirski odred. Skratka: res uspela prireditev. —jk

Člani IZUD Spodnja Ščavnica so zadnji čas marljivi. Uredili so oder, ki je dobil primerno razsvetljavo. Za to pa ima največ zasluga šolski upravitelj, ki je skoraj vsa dela opravil sam. Na tem odru so pred kratkim uprizarili igro »Veriga«. —ko

85 aktivnih čebelarjev

Toliko jih šteje društvo v Dolnji Lendavi, ki je pred kratkim imelo svoj občni zbor. Večina izmed njih je mlajših čebelarjev, ki so začeli čebelariti sele po zadnji vojni. V preteklem letu so strokovnjaki tega društva pregledali vse čebelnjake ter v več primerih ugotovili kužno gnilobo čebelne zalege. Zal se po vaseh še najdejo čebelarji, ki imajo čebele v koših. Letošnjo zimo so se pogovorili o letošnji čebelni paši, katero jim načrtno razdeljuje čebelarstvo društvo v sporazumu z OLO. V lendavski okolici je posebno mnogo akacije, društvo pa je zadnja leta zasedla tudi nekaj drugih medenih rastlin.

Dragi cement

Okrajno sodišče v Dolnji Lendavi je obsodilo tri nevarne škodljivce, ki so se hoteli okoristiti s tujim blagom. Stanko Perdec, gostilničar v Petišovcih, je nameraval zidati. Da bi dobil cenejši cement, se je sporazumel z Josipom Paničem, delavcem pri Proizvodnji nafte, da ga bo ta dvigal pri svojem podjetju na račun potrošnje pri delih in ga predajal Perdecu. Na pomoč jima je prišel še šofer Franc Zamuda pri podjetju »Slovenija-cestes«, ki je cement prevažal. Tako je Perdec dobil 6000 kg cementa in še neki drugi material v vrednosti 138.000 din. Čeprav so te stvari prevažali ponoči, so jih končno odkrili in predali sodišču. Po daljši razpravi so bili obsojeni: Stanko Perdec in Josip Panič na 2 leti in 6 mesecev zapor, Franc Zamuda na 1 leto in 4 mesece zapor, vsi pa na povračilo storjene škode.

Pertoča

Do sedaj skoraj nismo brali ali eslišali o Pertoči in delu tamkajšnjih vaščanov. V zadnjem času pa so tudi v Pertoči sklenili, da ne bodo zaostajali za ostalimi kraji. Tako so lansko jesen ustanovili izobraževalno-umetniško društvo, ki je bilo zelo delavno skozi vso zimo. Pred kratkim pa so ustanovili, pod vodstvom Sekcije žena in s pomočjo Kmetijske zadruge, KLO in Mlinskega podjetja ter staršev deklet, kuharski tečaj. 27. marca so na zaključek tečaja prišle predstavnice Okrajnega odbora sekcije žena in predstavnik Ljudske prosvete. Goste so dočakale zelo okusno obložene tečajnice v lepo urejeni obednici. Ob ugodnem razpoloženju vseh navzočih so starši deklet, dekleta in ostali sklenili, da bodo izobraževalno delo nadaljevali v prihodnji jeseni ter ga poživili s predavanji Ljudske univerze. —jh.

Izkoristili so zimski čas

Organizacija protiletalske zaštite v radgonskem okraju prireja zadnje tedne tečaje protiletalske zaštite. Takšen tečaj poseja v Lutvercih 50 ljudi in v Benediktu okrog 100 ljudi. Uspeli tečaji se vrše tudi v Negovi in Stari gori. Na tečajih se obravnava predvsem gasilska kemična in sanitetna služba. V Gornji Radgoni se vršita hkrati dva takšna tečaja, ki sta pred zaključkom. Tako so najkoristnejše uporabili zimski čas za lastno znanje in usposabljanje. —jh.

Rankovci

Tudi v Rankovcih imajo tečaj protiletalske zaštite, ki je razdeljen na tri ekipe: kemično, sanitetno ter veterinarsko. V vsaki ekipi je po 8 oseb, v sanitetni so večinoma dekleta. Tečaj je zvečer trikrat tedensko. Predavata rezervni oficir JLA tovarš Stefan Vogrinčič in učiteljica tov. Poldka Zvonar. Zaprošili pa so tudi, da bi prišla predavati iz Sobotke zdravnik dr. Vučar ter veterinarski referent tovarš Samec. Tečajniki se predavanj redno udeležujejo. *

25. marca so v Rankovcih imeli cepljenje zoper tuberkulozo. Cepljeni so bili vsi otroci in mladina do 25 let starosti. Odzvali so se 100%, kar dokazuje, da ljudstvo razume kakšno korist ima od tega, in pravilno ocenjuje skrb ljudske oblasti za zdravje ljudstva, predvsem pa mladine. —jh

Kotiček za gospodinje

Čaj iz mlajših kopriv čisti kri, čaj iz koprivovega cvetja pa pomaga zoper protin, ker razkrajja sečno kislino.

Kozarec ne poči, če ga, preden vlijemo vanj vročo tekočino, počasi segrejemo in postavimo na papir ali na les, ter denemo vanj kovinasto žlico, nakar sele tekočino počasi vlijamo.

Jeklena peresa ostanejo dalj časa dobra, če jih vedno, kadar nehamo pisati, vtaknemo v svež krompir. Če nam pada jekleno pero v črnilo, ga moramo takoj vzeti iz črnilnika, ker sicer pero črnilo razkroji.

Ušnjene jopiče očistimo tako, da jih umijemo z milnico, v katero smo kapnili nekaj kapljic salsiakovega cveta in jih nato posušimo na ne prevročem kraju.

Kakteje morajo imeti mnogo svetlobe in sonca. Od marca do oktobra meseca jih moramo dobro zalivati in škropiti. Preden začno cvetiti in medtem ko cveto, jih ne smemo premikati, ker sicer popki odpadejo.

Iz predala sodnika za prekrške

Dekleta so zašla na stran pota. — V poslopiju državnega posestva Podgradje v Ljutomerem okraju stanujejo delavke Marija Hojč, Marija Anderlič in Marija Glavač so se lani decembra vdale nemoralnemu življenju. Čeprav sta bivali v isti sobi še dve sestanovalki, pravtako delavki na posestvu, jih njuna navzočnost ni motila pri nedostojnem početju. Na stanovanje so zahajali fantje Leopold Ritonja, Slavko Fekonja in Istvan Sabu ter z izprijenkami v nočnem času uganjali nemoralna dejanja. Početje mladih ljudi, ki je sčasoma postalo običaj, je obsodil ves delovni kolektiv. Kljub opominom, ki sta jih izrekli delavski svet in upravnik posestva, so dekleta nadaljevala z nemoralnim življenjem. Tudi odpust glavne »partnerke« Hojčeve iz službe jih ni spametoval. Na zahtevo delovnega kolektiva so posegli vmes varnostni organi ter poskrbeli, da bodo razuzdanci primerno kaznovani. *

Nosil je lovsko puško, čeprav ni imel dovoljenja. — Stefan Sever, iz Vitana štev. 10, je pridno lovil divjačino, ne da bi si izposloval orožni list za lovsko puško, s katero se je često sprehajal po lovišču. Sodnik za prekrške ga je kaznoval z denarno kaznijo in zaplenbo orožja. *

Protizakonita odpoved službe. Franc Berk, upravnik gradbenega podjetja pri zadrugi nekada v Ljutomeru, je 1. novembra l. l. izdal zidarskemu pomočniku Zamudi pismeno odločbo o odpustu iz službe. Odločba je bila pomankljiva; ni vsebovala zakonitega odpovednega roka, niti pravnega poka. Samovoljni upravnik je bil kaznovan. *

Pozabila je na čistočo v gostilni. — Poslovodkinja gostilne krajevnega ljudskega odbora v Ivanjkovcih Angela Spacapan je malomarno opravljala svojo službo. Kršeč uredbu o obratovalnem času, je 26. decembra lani imela odprt lokal do 24. ure, čeprav je bila poučena o vsebini odloka OLO. Čistoča in higiena v lokalu sta ji deveta briga. Pravtako je opustila evidenco gostov, ki so prenočevali v gostilniških prostorih, ter jih ni prijavila pristojnim oblastem. Zaradi težjih prekrškov je bila poklicana na odgovornost in je morala plačati 5000 din v skupno blagajno. *

Konkurenca usnjarem se je nesrečno končala. — Preiskovalni organi so pred dnevi preiskali stanovanje Alojza Zmazeka v Precentincah št. 47 in odkrili pri njem predelovalnico živinskih kož. Zmazek je opravljal obrt »usnjarija« vse do lanskega leta. Ustrojil je tri goveje kože ter se na cenen način dokopal do usnja. Poleg treh neizgotovljenih kož, ki so bile najdene pri preiskavi, je moral prispevati še 4000 din v sklad za socialno ogrožene ljudi. *

Ni se prijavila. — Studentka Fanica Sluga iz Ljubljane je od oktobra 1951 leta bivala pri svojih starših v Ljutomeru ter pri njih preživela bolezenski dopust. Čeprav je vedela, da se je dolžna prijaviti bližnjemu prijavnemu uradu, tega ni storila. Zato je bila upravno kaznovana. —ok—

Razvedrilo in učenje

Glavna naloga mladine na gimnaziji je učenje, da bi si pridobila čim globlje in širšo izobrazbo. Ni dovolj, da se mlad človek neko stvar samo za silo ali mimogrede nauči, ker jo potem hitro pozabi. Tako učenje znanosti, resnice in idej še ne pomeni izobrazbo. Kdaj pozneje se takemu človeku zdi, da je o neki stvari že slišal, vendar se je ne more prav spominjati. Zato je osnovna naloga mladinske organizacije na gimnaziji, da pomaga poglabljati in širiti znanje vseh dijakov. Kajti življenje zahteva izobraženega človeka.

Učenje v šolskih učilnicah pa dopolnjuje z izobrazbo v raznih krožkih. Bavijo se tudi s kulturnim, političnim in fizikalnim delom, da dopolnjujejo znanje, ki si ga pridobijo pri šolskem pouku. Obenem pa jim je tako delo tudi za razvedrilo.

Na soboški gimnaziji imajo svoje fizikalno društvo, ki razvija telesne sposobnosti svojih članov. Deluje strelska skupina, šahovsko društvo in tradicionalni prirodošolski krožek.

Marksistični krožek seznanja dijake z dogodki po svetu in pojasnjuje njihovo ozadje ter silo, ki vplivajo na njih ali jih povzročajo. Razen tega pa jim nudi možnost, da s pomočjo predavateljev razjasnjujejo razna nejasna vprašanja iz političnega in ostalega vsakdanjega življenja.

Kulturno umetniško društvo »Cvetka Stefana« skrbi za dramsko delo. Člani vsako leto naštudirajo po dve igri. Razen iger pa društvo organizira razne prireditve, proslave in literarne večere. Tudi letos študirajo dve igri. Osmošolci držijo svojo tradicijo, da se pred odhodom iz gimnazije postavijo z dobro naštudirano igro. Pred kratkim so nastopili z Molierovim »Namišljenim bolnikom«, enkrat za dijake, dvakrat pa za ostalo občinstvo v M. Soboti. Z večjim uspehom so gostovali tudi v nekaterih vaseh: Gornji Lendavi, Rakičanu in Turnišču, pa tudi v Gornji Radgoni. Ravnateljstvo gimnazije je igralcem nudilo prijateljsko pomoč. Posebno jim je pomagal prof. tov. Hartman, ki je igro

Opozorilo vse mnaročnikom!

Današnji številki smo priložili polonice. Obenem pa smo vsem naročnikom, ki so z naročnino v zaostanku, zraven naslova napisali številko, ki pomeni, koliko dolguje na naročnini za naš list do konca aprila. Zato prosimo vse take naročnike, da nam čim prej nakažejo zaostalo naročnino, obenem pa vsaj za nekaj mesecev vnaprej. Kajti pri vsakokratnem pošiljanju denarja morajo plačati tudi poštnino, za katero bodo izdali tem več, čim večkrat bodo pošiljali.

Uprava »Ljudskega glasa«

Za vzgled

Tovariš Novak Anton, bivši uradnik okrajnega sodišča v Soboti, ki sedaj živi s svojo ženo v Puconcih od skromne pokojnine, je poslal okrajnemu odboru za gradnjo kulturnega doma v Soboti 150 dinarjev. Okrajni odbor se tem potov tovarišu Novaku najlepše zahvaljuje za njegovo lepo gesto. *

Mlinsko podjetje v M. Soboti je obvestilo okrajni odbor za gradnjo kulturnega doma, da bo prispevalo za kulturni dom z vprežno živino in da bodo vsi delavci podjetja prispevali še v denarju. *

Na sestanku VOOŠ Salovci so navzoči člani sklenili, da bodo podprli akcijo za gradnjo kulturnega doma v Soboti, ker se zavedajo, da bo ta dom tudi pogoj razvoja njihovega kulturnega življenja. Ker imajo prebivalci Salovci tudi gozdove, bodo najbrž, kakor ostale gorčke vasi, prispevali v glavnem v materialu. Sicer so sklenili, da bodo prispevali tudi v denarju. *

V Moščancih so letos obiskovali predavanja Ljudske univerze. Ker še nimajo izobraževalnega društva, so gasilci priredili dramsko prireditev, s katero so gostovali tudi v Adrijancih. Na zadnjem predavanju Ljudske univerze so navzoči, na poziv članice sekcije žena tovaršice Erzenove, sklenili, da bodo pomagali pri gradnji kulturnega doma v Soboti. Akcija je v teku. *

Na iniciativo občinskega odbora OF so v Mlajtinčih ustanovili odbor za pomoč pri gradnji kulturnega doma v Soboti. Vaščani bodo pripravili 20 m³ gramozu in ga tudi sami nakladali. Prispevali bodo tudi denarne prispevke. Gotovo bodo njihovem vzgledu sledili vaški odbori OF tudi po drugih vaseh. *

Upravni odbor državnega posestva v Rakičanu je na svoji redni seji razpravljal o pomoči pri gradnji kulturnega doma v Soboti. Sklenil je, da bo posestvo prispevalo les, odboru za gradnjo v Soboti pa bo dalo na razpolago tudi vozila za razne prevoze. Člani SKUD »Kajuh« bodo prispevali s prostovoljnim delom, a člani sindikata denarno pomoč. *

Ta sklep dokazuje, da je pri naših delavcih močno porasla kulturna zavest, katero so si v Rakičanu pridobili s svojim kulturno-prosvetnim delom. *

Mali oglasi

Beseda din 5. Za pismeno dajanje naslovov je priložiti din 20.

DELAVSKO KNJIZICO št. 1495455/464 na ime Adolf Varga, Gradišče, razveljavljam, ker se je zgubila.

KONJSKI VOZ brez koles v dobrem stanju prodam. Poizvedeti v gostilni Strnišča, Slatina Radenci.

PREKLICUJEM izgubljeno delavsko knjizico na ime Anica Smodiš, Belčinci.

SADNA DREVESCA, jabolčna s srednjevisoko krono, za sajenje na stalno mesto, odličnih sort in vegetativne podlage EM II. IX. XVI. po konkurenčnih cenah, vam nudi kmetijsko gospodarstvo Podgradje pri Ljutomeru.

GOSPODARSKEGA POMOCNIKA za oskrbo 20 govedih sprejme kmetička delovna zadruga »Berce«, Ivanjkovci.

Vse javnosti in okolici mesta Murska Sobota sporočamo, da bomo v času od 4. do 7. aprila 1952 prikazovali v našem kinematografu prvi slovenski mladinski film

»KEKEC«

ob sledečem času:
v petek, 4. aprila, ob 17.30 in 20. uri;
v soboto, 5. aprila, ob 17.30 in 20. uri;
v nedeljo, 6. aprila, ob 15.30 in 20. uri;
v ponedeljek, 7. aprila, ob 17.30 in 20. uri.
V nedeljo pri predstavi ob 15. uri bodo imeli obiskovalci s podeljeno prednost pri nabavi vstopnic, zato obiskovalce iz mesta M. Sobota prosimo, da si po možnosti ogledajo film ob delavnihkih.

Kolesarjem shramba za kolesa preiskrbljena.

Uprava »Mestnega kina« M. Sobota

Za lepši izgled mesta

Pretekli teden so začeli urejevati Trg Zmaga. Prekopavali so cvetlične grede, na katerih bo z nastopom toplejšega in lepšega vremena treba zasaditi ali posejati rože, da se bodo ljudje počutili prijetneje, ko bodo v toplih poletnih dneh in večerih počivali na klopih. Urejevali so tudi drevesne nasade, porezali in odžagali polomljene ali suhe veje, izruvali, kar ni za rast, in posadili nekaj mladih drevesc. Urejevali in čistili so, kakor priden gospodar čisti svoj sadovnjak in pridna gospodinja svoj vrt.

Pričakujemo pa, da se bodo podobnih del lotili tudi ostali prebivalci, ki imajo svoje hiše in vrtove. Vsak dober gospodar čuti potrebo, da uredi svoj vrt in dvorišče in ne bo pričakoval, da bi ga k temu moral kdo siliti niti mu prigovarjati. K temu ga sili njegov lastni čut in njegova želja, da bi vse bilo lepo urejeno. Se bolj pa čuti potrebo urediti tisti del svojega dvorišča, ki je viden mimo oči. Prav tako pred hišo in ulico.

To je lepa, pa tudi potrebna lastnost. Kako bi izgledalo, če ljudje ne bi imeli čuta za lepoto in čistočo? Kdor pa nima čuta za urejevanje zunanjega izgleda svoje hiše in dvorišča, kakor tudi ulice pred hišo, ga navadno nima niti za stanovanje.

Sicer pa se s čistočo in lepo ureditvijo Sobočani zadnja leta ne moremo preveč pohvaliti. Pri tem pa ne glejmo le na blatne ulice — na kar se nekateri tako radi izgovarjajo — te se bodo z leti tlakovale, vseh naenkrat pa ni mogoče; in končno, blato ni vsak dan. Tudi včasih so bile prav tako blatne in prašne ulice pa so se kljub temu dale očistiti. Lepša je čista ulica, kakor pa tlakovana in onesnažena s papirji, slamo, živinskim blatom in še marsičem drugim. Pravilo, naj je stvar še tako preprosta, da je le čista, velja tudi za naše ulice, hiše in vrtičke pred hišami, kjer ni pločnika.

Ulice in pločniki naj bodo čisti. Toda kdo naj jih čisti? Včasih so jih čistili lastniki hiš, vsak pred svojo hišo in dvoriščem. V vojnem času so ljudje zaradi hušjih in težjih skrbi na take malenkosti pozabili. No in sedaj so se nekateri spet oprijeli te lepe navade, drugim, manj vestnim in pridnim, pa se zdi, da tudi brez čistoče lahko izhajajo. Nekaj krivde, da so malomarni in ne morejo prebrati z lepimi besedami — redke izjeme se najdejo povsod. In proti takim je treba nastopiti z resničnimi ukrepi, ki jih mora podvzeti MLO.

Zamujeno je treba čim prej popraviti. Pri tem je treba misliti, kako zagotoviti čistočo naših ulic. Vsako mesto ima poseben pravilnik, po katerem se morajo meščani — ljudje, ki živijo v mestu — tudi ravnati, če ne, pa se jih lahko s kaznimi prisili, da ne bodo kršili predpisov. Enako bo treba tudi v Soboti glede reda in čistoče. Pošten prebivalec s tem ne bodo prizadeli, malomarnost pa njihovih slabosti ne smemo spregledati.

Bilo bi pa krivično trditi, da bi vse to morali že zdavnaj narediti, ali očitati našim množičnim organizacijam in ljudskemu odboru popolno malomarnost. Res, da bi se dalo več narediti, kot se je — upoštevati pa moramo, da so včasih imeli toliko drugega dela in

skrb, da na to niso imeli časa pomisliti. Z razvojem pa se njihove naloge spreminjajo in jim ostaja vedno več časa, da se bodo lahko zavzeli tudi za take stvari.

Dela bo predvsem v začetku, dokler se vse to uredi, mnogo. Poleg čiščenja bo treba urediti zanemarjene zgradbe, pločnike pred zgradbami, pa tudi žlebove na ulični strani, da ne bo teklo ljudem za vrat, če bodo ob deževnem vremenu šli po ulici. Urediti bo treba

nasade, parke, drevorede, kopališče in pokopališče. Kakor smo že v začetku omenili, je mestni odbor že poskrbel delavce za delo v parku in za obrezovanje topol. Toda dela je mnogo. Zato bi bilo prav, da bi na pomoč priskočilo čim več prostovoljcev. Le s skupnimi močmi vsega prebivalstva bo Sobotna dobila takšen izgled, da bo vsakemu lahko v zadovoljstvo in ponos. Sedaj ob nastopajoči pomladi je najprimernejši čas, da se resno lotimo dela.

KMETIJSKI SVETOVALEC

Neguimo ozimne posevke

Letošnja zima je bila precej neugodna za prezimovanje ozimnin, zato je nujno in dolžnost vsakega kmetovalca, da odpravi te posledice čim prej, ko bo dopuščalo vreme in stanje zemlje. S praviimi agrotehničnimi ukrepi, to je z oskrbovanjem in nego ozimnin spomladi, močno povečamo hektarski donos.

Lanski slabi prideški ozimnin so bili prav tako posledica neugodnega prezimovanja in neprimerne pomladi. Kakšne pa so bile te neugodnosti? Takoj po setvi se je začelo močno deževje, ki je včasih bilo podobno poletnim nalivom. Zaradi tega se je na zemlji naredila močna krasta ali skorja. Ta je zraku preprečila dostop v zemljo, sestava zemlje se je pokvarila, korenine so se takorekoč dušile, zato so se posevki slabo razvijali. Tudi pomlad je bila zelo slaba in je onemogočala oskrbovanje posevkov. Zato se ne smemo čuditi, če je tudi žetev bila slaba.

V pretekli zimi so bile vremenske prilike nekoliko drugačne. Jesen je bila ugodna in so se posevki, zlasti rž in ječmen, bujno razvili. Prva polovica zime je bila brez snega z menjajočo toploto; mrzlo in toplo vreme se je menjalo, kar je neugodno vplivalo predvsem na pšenico, ki je marsikje trpeča od zmrzala ali po domače srena. V drugi polovici zime pa je zapadel visoki sneg na vlažno, mokro zemljo. V sled tega so bili posevki tako rekoč ves čas v vodi. Tudi teža snega in jedena skorja sta bila neugodna predvsem za rž in ječmen. Kot posledico vseh teh vplivov lahko pričakujemo zbit, skorjasto zemljo, pri rži in ozimnem ječmenu pojav snežne plesni in gnilobe, pri pšenici pa vpliv zmrzala (sren, sreš). Vse to pomeni, da bodo posevki vsled take zime oslabiljeni. Naloga vsakega gospodarja je, da odstrani te slabosti in ustvari ugodne pogoje za nadaljnji razvoj ozimnin. To pa lahko dosežemo s praviimi in pravočasnimi agrotehničnimi ukrepi — oskrbovalnimi spomladanskimi deli.

Pri spomladanskih oskrbovalnih delih moramo biti zelo previdni in temeljiti. Rabimo valjar in brano. Vlogo valjarja pri oskrbovanju posevkov v splošnem podcenjujemo in ga malo uporabljamo. Sicer pa so naši gladki in široki valjarji premalo prikladni, ker se ne priliježijo zemlji, posebno še kjer orjejo na ozke kraje (postati). Potrebno bi bilo naročiti težke, kolustaste večdelne valjarje. Zato naj skrbijo KDZ in KZ strojni odseki. Težki, kolustasti valjarji pritisnejo celo rastlinico v zemljo, da se z lahkoto ukoreninijo, medtem ko gladki in široki valjarji pritisnejo le listice. Za uporabo valjarja je spomladaj zelo omejen čas. Ne smemo valjati, dokler je zemlja prevlazna, če pa se preveč osuši, pa zopet ni pravega učinka. Pravilno opravljeno valjanje zahteva od kmetovalca prakso in spretnost.

Za valjarjem, ko so se rastline že ukoreninile, pa moramo pobranati, da na površini zrahljamo zemljo, kar bo varuje pred izsušenjem. Okorene lesene brane za to niso primerne; potrebne bi nam bile večdelne, lahke, železne ali pa mrežaste brane. Brananje nadomešča okopavanje.

Na kratko si ogledmo, kako je postopati pri negi posameznih žitaric:

Rž in ječmen prezimujeta navadno močno obraščena, pokrijeta zemljo, zato zmrzal ni tako nevarna kot pri pšenici. Če pa bi le bila poškodba po zmrzalu, je nujno valjati in po ukorenitvi branati. Pri brananju pa moramo biti zelo previdni, ker je rastišče teh rastlin nad zemljo in ga lahko poškodujemo.

Če so posevki vsled zime oslabiljeni in v razvoju zaostali, je nujno potrebno, da jim priskočimo na pomoč s hitro učinkujočimi dušičnimi gnojili in sicer žilskim solitom ali kalkamonsalpetrom. Na hektar računamo od 50 do 100 kg. Količina je odvisna od zagnjenosti zemlje. Pretiravati tudi ne smemo, ker lahko povzročimo prenaplavo in prebujeno rast in s tem poleganja. Važno je, da rastline dobijo hitro učinkujočo, lahko topljivo hrano, ki jim zadostuje le za prvo potrebo, da laže prebolijo slabe posledice zime.

Pšenica navadno trpi od mraza ali srena, ker pozimi ni obraščena in ne pokriva zemlje, zato pa menjavanje toplote močneje vpliva na njo. Ko zmrzuje, se zgornja plast zemlje prevzdigne, z njo pa tudi nežne rastline. Ko toplota raste, se zemlja utaja in upada. Pri tem dviganju in upadanju zgornje plasti zemlje se potrgajo korenine in rastline takorekoč obvisijo v zraku. To poškodbo opazimo kmalu spomladi. Rastlinice ležijo na eno stran, zemlje se drže le s tanko koreninico, kmalu se začnejo sušiti in rumeneti. V takem slučaju je nujno valjati posevek, da rešimo pridelek. Valjar pritisne rastlinice k zemlji in se razvijejo nove korenine, rastlina si opomore, posevek ozeleni. Po ukorenitvi pa moramo branati iz razlogov, ki smo jih opisali pri rži. Pšenica zdaleka ni tako občutljiva za brananje kot rž, tembolj pa je hvaležna.

Za naglavno gnojenje z umetnimi gnojili je pšenica zelo hvaležna. Rabimo enake količine kot pri rži, 50 do 100 kg na hektar žilskega solita ali kalkamonsalpetra. Lahko pa uporabimo tudi apneni dušik v enakih količinah. Trosimo pa ga čimprej, torej zgodaj spomladi in sicer, ko je posevek suh. Čilski soliter je priporočljivo trositi v dveh obrokih, prvi obrok zgodaj, drugega pa čez mesec dni.

Na koncu omenimo še vprašanje, ki ga ponovno postavljajo naši kmetovalci. Lansko jesen so pozno, po končani setvi, prešli superfosfat in ga niso potrosili. Ali je pravilno uporabljati za žitarice sedaj spomladaj superfosfat? Da. Spomladaj potroseni superfosfat bo učinkoval v dobi najmočnejše rasti in pri tvorbi zrnja, zato ga lahko trosimo celo pozneje.

Vsa zgoraj omejena dušičnata umetna gnojila so na razpolago v trgovinah KZ in si jih lahko vsakdo nabavi. Cena je primerna in je uporaba na vsak način gospodarska. Kmečke delovne zadruge in kmetovalci opravljajte oskrbovalna dela posevkov s čim večjo vestnostjo, ker od tega bo v veliki meri odvisen pridelek.

XIV.

Jesen je bila suha, niti zima ni prinesla snega. Mrz je pritisnil, snega pa ni in ni hotelo biti. Le enkrat je malo snežilo; pa je sonce kmalu pregnalo sneg, da se je obrzdelo le v senčnih zavetjih. Zemlja je zmrzovala; na soncu se je talila, da je po dnevu bila po poteh masna žilindra, ki se je lepila na čevlje.

Zrak je bil dovolj svež in mrz dovolj oster, da so kmetje lahko kolinili. Jutro za jutrom se je slišalo cviljenje prašičev, ki so se neradi poslavljali od življenja. Blizali so se zimski prazniki, zato so se premožni kmetje, ki so lahko zredili več prašičev za družino, preskrbeli s evinjino.

Prazniki so bili pred vrati. Teh so se veselili mladi in stari. Ob praznikih ni bilo treba delati, na mizi pa so se vrstila najboljša jedila, kar so jih zmogli pri hiši. Mladi so se veselili še zato, ker so lahko dan za dnem oblekli nove obleke in postopali po vasi ali pred cerkvijo. Starčki in starke pa so menili, da bodo v teh dneh lahko naredili mnogo pripravek za lepše pomrtno življenje. Vsi pa so se obenem veselili, ker so se ob praznikih dnevi začeli daljšati.

Tako je bilo po vsem Podbregu, pa tudi po okoliških vaseh. Tako je bilo tudi pri Sršenovih in Korenkovih, čeprav so jih motile še druge skrbi, ki jih lansko leto ni bilo.

Na božični večer ljudje niso polegali tako zgodaj kot navadno, ko so štedili petroleje. Zaspanci so dremali oblečeni; vsaj v eni sobi pa je morala goreti luč do polnoči. Kajti ob polnoči je vse, kar je lahko ležlo, moralo v cerkev. Ponekod niti čuvaja hiše niso pustili, če ni bilo otrok pri hiši. Zato pa so v vasi

Telesna vzgoja in sport

V Dolnji Lendavi so ustanovili društvo za telesno vzgojo „Partizan“

Dolnja Lendava, kot lepo mesto in dosejano okrajno središče ob madžarski meji, vsa dolga leta po osvoboditvi ni uspela skoraj ničesar narediti za osnovno telesno vzgojo.

Dolgoletnega mrtvila niso mogle prebuditi tudi nadrejene fizikalne zveze; dočim so si domači funkcionarji vtepli v glave zadovoljstvo, da imajo nogometni klub »Nafta«, s katerim so prikrivali nedelavnost za telesno vzgojo.

Tudi pismo CK KPJ o nalogah v fizikalni ni kaj preveč zaleglo. Saj se celo na sestankih ZB NOV pojavljajo nekateri diskutanti z mnenjem, kaj bi organizacijo ZB društvo za telesno vzgojo »Partizan« in sličnimi omalovažujočimi pripombami. Pa je prav ZB tista, ki je v vsej Jugoslaviji prevzevala patronat nad »Partizanom«.

V D. Lendavi že dalje časa deluje iniciativni odbor za ustanovitev društva za telesno vzgojo »Partizan« pod vodstvom Lojzeta Valenčiča, Marjana Vrankarja in drugih sodelavci, ki so zagrizeno poprijeli, da bi društvo čimprej začelo sistematično delovati. Naj-

aktivnejši člani že delajo, prostori »Tiltovega doma« (društveni dom) so napolnjeni štirikrat tedensko s telovadničnimi priredni telovadbi. Moški oddelki telovadijo v ponedeljek in četrtek, ženski pa v torek in petek. 20. t. m. je obiskalo moško telovadbo že čez 80 mladincev in članov, pričakuje pa se, da bo v naslednjih dneh začelo redno telovaditi nad 300 aktivnih telovadcev.

Velike naloge čakajo vodniški zbor, v katerem daje vzgleden primer Lojze Valenčič, predsednik IO Okrajnega ljudskega odbora, ki dela kot vodnik v telovadnici z mladino in člani. Vodniški zbor sestavljajo: Marjan Vrankar, Svetec, Sedovnik, Tišl, Vasari, Breznikova, Požgajeva, Rozina Mučec, Kožekova, Doršičeva, Gyötičeva, Krajčeva, in Greta Horvatova. Razveseljivo je dejstvo, da so se v vodniške vrste vključili predvsem starejši in izkušeni ljudje kot Breznikova in ostale.

Mladina, vključuj se v društvo, kjer bo dovolj zdravega razvedrila in telesnih vaj ter iger, s katerimi hočemo krepiti sebe in obrambno sposobnost domovine!

—o—

Tretji zaporedni in zaslužen poraz

Železničar (Maribor) — Mura 5:1

Mariborčani so preteklo nedeljo odnesli lepo zmago iz Sobote, ko so visoko porazili domačo Muro. Igrišče je bilo težko za igro, kajti skoraj ves čas igre je deževalo. Na mokrem igrišču so se bolje znašli Mariborčani in kar petkrat zatresli mrežo domačih.

Napadalna vrsta Mure je sicer že v 3. minuti po Zelu dosegla prvi gol, toda to gostov ni motilo. Ves ostali del prvega polčasa je pripadal enajstorici Železničarja, ki so kmalu izenačili in v kratkem času dosegli še tri gole. S tem je bila usoda domačega moštva tako rekoč zapečatena.

Drugi polčas so Muraši odločneje pričeli in bili ves čas enakovredni nasprotnik, vendar uspeha niso dosegli. Nekaj pred koncem so dosegli Mariborčani še peti gol.

Pri Muri je razočarala predvsem napadalna vrsta, kjer se razen Zelka ni nobeden posebno odlikoval. Krila vrsta in branila so se sicer trudili oree, toda tudi njim ni šlo od rok. Skalar v vratih je posebno v drugem polčasu nekajkrat zelo uspešno posredoval, vendar bi z malo več pazljivostjo lahko ubranil vsaj dva gola.

Moštvo Železničarja je dobro zaigralo. Vratar je imel le malo dela, kajti obramba je bila na mestu in je že pred kazenskim prostorom zaustavljala skoraj vse akcije napadalne vrste Mure. Napad je delal precej preglavice obrambi Mure. Odlikovali so se predvsem v tem, da so pogosto in nevarno streljali na vrata, kar jim je prineslo tudi zaslužen zmago.

Sodnik Presinger iz Celja se je sicer trudil, da bi svojo nalogo čim bolj izvršil, vendar je naredil nekaj manjših napak. Igralci obeh moštvo so bili v glavnem disciplinirani, čeprav je bila igra obeh moštvo precej ostrja, vendar v dovoljenih mejah.

Tudi Nafta ni bila uspešna

Železničar (Ljubljana) — Nafta 4:2

Čeprav so Lendavčani imeli v prvem polčasu zmago že tako rekoč v žepu, je v drugem polčasu pomajeno moštvo Železničarja najprej izenačilo, nato pa doseglo še dva gola in s tem lepo zmago. Predvsem po drugem голу je moštvo Nafta precej popustilo, kar so Ljubljanačani dobro izkoristili.

GRICKI VANC:

BRATOVA KRI

»Tako je rečeno med nami. Reveži pa sanjajo drugače,« mu je pritril Cuk. »Zato hčere ne bom nikoli dal revežu, četudi bi jih imel deset. Tebi pa jo lahko zaupam. Če ne, bom pa dobil drugega, primernega zeta.«

Sporazumela sta se za Anico, kot če bi se pogajala za blago. Čustva in spoštovanje nista igrala nobenega pomena — glavno je bilo premoženje in denar.

Račune pa jima je zmešala Anica, ko jo je oče poklical v sobo, da bi se pomenili. Brez dolgega obotavljanja je povedala:

»Gospod Cuk, nič se ne mučite, ker je škoda truda. Jaz se še ne bom poročila; morda se niti nikoli ne bom.«

»Kako pa to misliš? In to brez vednosti svojih staršev,« jo je prekinil oče. Najrajši bi jo udaril, pa se je pred Cukom le premagal.

Anica je to slutila. Ker pa je čutila, da enkrat mora povedati resnico, in to čimprej, je izkoristila to priložnost. Zato je, čeprav plašno, zavrnila očeta: »Tudi vi ste se brez moje vednosti pomenili o poroki.«

»Sem tvoj oče in moram skrbeti zate,« se je zadržal na njo, »Če hočete res očetovsko skrbeti zame, me rajši ne silite v zakon.«

»Kaj pa naj storim? Te bom pustil pri hiši staro devico, da me boš še po moji smrti klela, zakaj ti nisem polskal in dobil moža,« jo je oče hotel poučiti. Njegov glas pa je bil preosoren za to.

»Kadar se bom hotela poročiti, si bom že našla moža —.«

»Korenčkova nikoli,« jo je prekinil oče in pokazal mezinček, »dokler bom le s temle mital, nikoli! Da bi mi hodila domov godrnjat in prosjati. Nikoli! Ali me boš ubogala ali pa mi izgini izpred oči!« se je zadržal nad hčerjo. Kazalo je, da je mislil resno.

Anica je brez besede odšla. Hotel jo je poklicati nazaj, pa mu lasten ponos ni dovoljeval.

Martinu se je zdelo, da na tak način z očetom Sršenom ne bosta nič dosegla. Zato jo je poklical:

»Anica, počakaj! Kaj bi se jezili in prepirali, rajši se pošteno pomenimo.«

Anica se je pri vratih obrnila in mu odgovorila:

»Kadar boš rekel, da se več ne vrneš, se bomo lahko pošteno pomenili.«

»Tiho! Iz moje hiše ti ne boš metala gostov,« je zarohnel Sršen in skočil od mize. »Poberi se mi izpred oči!«

Ko sta ostala sama, je Sršen s častno besedo obljubil Cuku, da bo Anico naučil pokorščine in da bo postala njegova žena. Prav zaradi tega, ker se tako upira, ne bo popustil. Nobenega drugega zeta ne mara kot njega, Cuka. Anica pa se bo rajši vdala, kot bi šla od doma. Cuk pa mu je obljubil, da bo vse storil, samo da bo dobil Anico.

S tem pa Sršen se ni potolažil svoje jeze. Ko je bodoči zet — v kar je bil prepričan — odšel, se je še enkrat znešel nad hčerjo, pa tudi nad ženo. Zdelo se mu je, da žena daje hčeri potoho. Sršenovo jezo pa so ta večer okusili vsi po vrsti do najmanjših otrok in hlapca. Niti živini v hlevu ni prizanesel.

podvojili stražo, ki je morala čuvati domačije.

Korenčkov Jože je bil doma že dva tedna. Zaradi težav pa je z Anico govoril le še enkrat. Pred dnevi sta se s posredovanjem njegovega brata in Črepinjakove Rezike zmenila, da se bosta prav na božični večer lahko ponovno na skrivaj sestala in pomenila. Če jima bo uspelo, se bosta sestala že zvečer, če ne, pa spetoma v cerkev.

Jože je čakal pri Črepinjakovih. Anica je prišla šele ob enajstih, ko so ljudje odhajali v cerkev. Da ju ne bi kdo motil, sta zavila po sadovnjakih in poljskih poteh v sosednjo vas, kjer je bila cerkev.

»Ti je hudo, Anica, da sem se vrnil?« jo je vprašal Jože, ko sta stopala sama in se držala pod roke.

»Kako moreš to vprašati?« mu je odgovorila z vprašanjem.

»Ker moraš mnogo trpeti zaradi mene,« ji je odgovoril nežno.

»Jože, mislim, na nama je tako usojeno.«

»Če bi se poročila s Cukom, bi ti ne bilo treba toliko trpeti.«

»S Cukom nikoli, četudi tebe ne bi bilo.«

»Kaj pa bi storila, če se jaz ne bi vrnil?«

»Ne vem, če bi se še lahko upirala; vem pa, da z njim ne bi bila nikoli srečna,« je vzdihnila.

»Kaj pa reče tvoj oče?« je vprašal Jože sočutno.

»Zadnje dni se je malo unesel, ko Cuk ne prihaja vsak dan. Ne nadleguje me mnogo s poroki; še vedno pa je robat in z ničemer ni zadovoljen. Mislim, da se je Cuk prepričal, da ne bo uspel, zato se umika,« je razlagala Anica.

»Kaj pa reče oče zaradi mene?« je bil radoveden.

»Jože, pustiva to, saj bo vse dobro!«

»Tudi jaz sem prepričan, da bo vse dobro,« je pritril Jože, čeprav ni bil prepričan. »Vendar me zanima, če te bom lahko kmalu obiskal na domu.«

»Ne gre tako hitro. Morda se to zimo še ne bova mogla poročiti.«

»Ne?« je vprašal Jože, čeprav je tak odgovor lahko pričakoval. »Boš tako dolgo čakala in se boš lahko tako dolgo upirala?«

»Za tebe, Jože, do smrti,« mu je odgovorila prepričljivo.

»In če oče ne bo popustil?«

»Pa se ne bom nikoli poročila... Ali pa pobegnem nekam, kjer naju ne bo nihče našel. Bi me vzel s seboj, Jože? Me res tako ljubiš?«

»Anica, vso ljubezen, ki jo imam, jo imam za tebe... Pripravljen sem na vse, če le zate ne bo prehudelo. Ne bi ti hotel povzročati gorja in težav.«

»Ne morem drugače, Jože. Vem, da grešim, ker ne ubogam staršev; toda ne morem drugače. Zakaj pa me oče sili. Saj se bom jaz poročila in bom sama živevala z možem... Oče pa, kakor da bi prodajal kravo iz hleva. Saj sem vendar človek. Mo gotavilja, da s Cukom ne bo uspel, mi obljublja drugega,«

mo...«

Ker je umolknila preden je končala, je Jože vprašal:

»Kaj sama?«

»Ah, pustiva to!«

»Ne upaš ali nočeš povedati?«

»Pa ti povem... Oče se je vtepel v glavo, da kogar koli drugega, samo tebe ne.«

»Zakaj pa ga ne ubogaš?« je vprašal Jože, čeprav sam ni vedel, zakaj je to vprašal.

(Nadaljevanje sledi)